

HE 1/2009 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2009 LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,
että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 2009.

Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2009 lisätalousarvioksi.

Maailmantalous on taantumassa ja uusi nousu näyttää siirtyvän aiemmin arvioitua myöhemmäksi. Runsaan vuoden verran jatkunut kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden epävakaus paheni kriisiksi syksyllä 2008 ja loka-marraskuussa sen vaikutukset levisivät nopeasti ympäri maailmaa. Kaupan ja rahoituksen globalisoitumisesta johtuen kaikki talousalueet kohtaavat laskusuhdanteen samanaikaisesti. Massiiviset ja laaja-alaiset tukitoimet syksyllä 2008 rauhoittivat pankkien välisiä lyhyen rahan markkinoita, mutta eivät ole vielä juuri helpottaneet luottomarkkinoiden tilaa etenkin yritysasiakkaiden kannalta. Rahoituskriisi on levinnyt reaalityömarkkinoihin, mikä voimistaa alaspäin vievää kierrettä. Mittavat maailmanlaajuiset rahaja finanssipoliittiset elvytystoimet luovat kuitenkin pohjaa talouden uudelle nousulle, mutta nopeimmillaankin käänne voisi tapahtua vasta kuluvan vuoden lopulla.

Kotimaisen kansantuotteen kasvu hidastui nopeasti vuoden 2008 loppua kohti, kun rahoituksen hinnan nousu ja asuntomarkkinoiden kysynnän hiipuminen käänsivät rakennusmarkkinat laskuun. Negatiivista vaikutusta syvensi vientimarkkinoiden nopea ja laaja hyytyminen, joka johti uusien tilausten sekä teollisuustuotannon laskuun. Käänne vuoden 2008 lopulla oli jyrkkä, mikä merkitsi heikkoa lähtötilannetta alkaneelle vuodelle.

Rakentamisen, muun investointitoiminnan ja viennin supistuminen johtaa työttömyyden kasvuun, joka nousee kuluvana vuonna keskimäärin yli 8 prosenttiin työvoimasta. Tämä lisää kotitalouksien varovaisuutta ja siten säästämistä. Inflaatio hidastuu nopeasti erityisesti energiakustannusten alentumisen sekä korkojen laskun seurauksena ja keskimäärin kuluttajahinnat nousevat vuonna 2009 noin prosentin. Inflaation hidastumisen, ansioiden nousun sekä työn ja eläketulon verotuksen keventämisen seurauksena kohentuva ostovoiman lisäys ei kuluttajien varovaisuuden seurauksena suuntaudu kokonaisuudessaan kulutukseen ja kokonaistuotantoa lisää siten vain julkisen kysynnän kasvu. Kokonaistuotanto supistuu tänä vuonna yli 2 prosenttia, vaikka lisätalousarvioesityksen elvytystoimenpiteet pienentävät talouden notkahdusta ja työttömyyden nousua. Viennin kehityksestä riippuvaisena maana Suomen talouden toipuminen kytkeytyy vientikysynnän palautumiseen. Mikäli maailmantalous elpyy odotetusti vuoden jälkipuoliskolla, myös meneillään olevan laskusuhdanteen pohja saavutettaneen vielä tämän vuoden puolella. Elpyminen voi olla vahvaakin, sillä lopputuotevarastot on laskusuhdanteen aikana sopeutettu pieniksi.

Julkisen talouden rahoitusasema oli vielä vuonna 2008 varsin vahva. Jyrkkä suhdannekäänne sekä voimakkaat elvytystoimet pie-

Talouden näkymät

nentävät kuitenkin ylijäämiä nopeasti, ja jo tänä vuonna julkisyhteisöjen rahoitusylijäämä sulaa pois. Euroopan komission tuoreen ennusteen mukaan lähes kaikki muutkin EU-maat ovat alijäämäisiä sekä tänä että ensi vuonna. Komissio arvioi, että vuonna 2009 euroalueen alijäämä painuu 4 prosenttiin ja velkasuhde nousee yli 70 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon.

Selvimmin ja nopeimmin julkisen talouden tilan heikkeneminen Suomessa näkyy valtiontaloudessa ja siellä ennen muuta suhdanneherkkien verotulojen, kuten yhteisöverojen ja luovutusvoitoista maksettavien verojen, kertymissä. Myös omaisuustulot supistuvat huomattavasti viime vuosien korkealta tasolta. Valtiontalouden kehysten ulkopuolisen menot, kuten työttömyyden hoitoon liittyvät menot ja elvytystoimiin liittyvät finanssisijoitukset, kasvavat, samoin kehyksiin kuuluvat elvytystoimet mm. liikennehankkeisiin. Vuoden 2009 kansantalouden tilinpidon mukainen alijäämä on -2,3 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon.

Myös kuntatalous painuu tänä vuonna alijäämäiseksi. Taloustilanteen heikkeneminen vaikuttaa ensi vaiheessa erityisesti niiden kuntien talouteen, joiden riippuvuus yhteisöverosta on suuri. Kuntatalouden tila uhkaa heikentyä laajemmin vuonna 2010 mikäli menokehitystä ei kyetä hillitsemään. Julkisyhteisöjen tilinpidon mukainen alijäämä on -0,4 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2009.

Julkinen velka, joka vuonna 2008 oli kansainvälisesti verrattuna pieni, arviolta 33 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon, lisääntyy tänä vuonna tuntuvasti. Valtion velanoton lisäksi myös kuntien velkaantuneisuus kasvaa ja julkisen velan suhde BKT:seen nousee ainakin 5 prosenttiyksikköä 38 prosenttiin.

Tuloarviot

Lisätalousarvioesityksessä varsinaisten tulojen arviota vähennetään nettomääräisesti 2 867 milj. eurolla, josta verotuloarvion vähennys on 2 620 milj. euroa.

Tuloveron tuottoarvio alenee 1 620 milj. euroa, josta 100 milj. euroa on ansio- ja pääomatuloverojen ja 1 520 milj. euroa yhteisöveron tuottoarvion alenemista. Ansio- ja pääomatuloverojen aleneminen johtuu pääosin odotettavissa olevasta työttömyyden kasvusta ja yhteisöveron tuottoarvion aleneminen vuoden 2008 kertymätiedoista sekä yritysten heikentyvästä tuloskehityksestä.

Arvonlisäveron tuottoarviota alennetaan 603 milj. eurolla vuoden 2008 toteumatietojen ja heikentyneiden taloudellisten näkymien johdosta. Energiaveron tuottoarviota alennetaan 47 milj. eurolla alentuneiden kertymätietojen ja heikentyneistä talousnäkymistä johtuvan alentuneen energiankulutusarvion perusteella.

Autoveron tuottoarviota alennetaan 250 milj. eurolla arvioitua heikomman talouskehityksen vuoksi. Varainsiirtoveroa alennetaan 100 milj. eurolla toteutuneiden kertymätietojen sekä arvioitua heikomman talouskehityksen vuoksi.

OmaisuuDENHOIToyhtiö Arsenal Oy:n selvitystilan johdosta valtiolle arvioidaan kertyvän 23,7 milj. euroa ja lisäksi Valtion vakuusrahastosta tuloutetaan 20 milj. euroa.

Talletusten korkotuottoarviota alennetaan 73 milj. eurolla talletuskorkojen laskun vuoksi. Osinkotuloarviota alennetaan 250 milj. eurolla yritysten erityisesti loppuvuonna 2008 heikentyneen tulokehityksen johdosta.

Varsinaisten tulojen 2 867 milj. euron vähennykset ja määrärahojen 2 738 milj. euron lisäykset huomioon ottaen vuoden 2009 lisätalousarvioesitys on 5,6 mrd. euroa alijäämäinen. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2009 ehdotetaan 8,0 mrd. euroa. Valtionvelan määräksi vuoden 2009 lopussa arvioidaan 62,6 mrd. euroa, mikä on n. 34 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Tasapaino ja valtionvelka

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2007 Tilinpäätös	2008 Hyväksytyt talousarvio (TA+LTA:t)	2009 Hyväksytyt talousarvio	2009 Hallituksen esitys	2009 Yhteensä
Määrärahat yhteensä					
(pl. valtionvelan vähentäminen)	40 327	44 388	46 291	2 738	49 030
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	2 341	2 289	2 173	-	2 173
Valtionvelan vähentäminen					
(pääluokka 37)	2 925	1 395	-	-	-
— Nettokuoletukset	2 920	1 347	-	-	-
— Velanhallinta	5	48	-	-	-
Tuloarviot yhteensä					
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	43 212	45 783	43 880	-2 867	41 013
— Verotulot	36 711	37 753	37 295	-2 620	34 675
— Muut tulot	6 501	7 470	6 586	-247	6 338
— Kumulatiivisen ylijäämän käyttö	-	560	-	-	-
Nettolainanotto ja velanhallinta					
(mom. 15.03.01)	-	-	2 411	5 606	8 017
— Nettolainanotto	-	-	2 639	5 606	8 245
— Siirto valtionvarastosta valtion ydinjätehuoltorahastoon	-	-	-180	-	-180
— Velanhallinta	-	-	-48	-	-48

Kehykseen sisältyvä vuoden 2009 lisätalousarviovaraus on 300 milj. euroa. Vuoden 2008 lisätalousarviovarauksesta jäi käyttämättä 74,2 milj. euroa, joka on käytettävissä vuonna 2009. Lisätalousarvioesityksen määrärahaehdotukset ovat yhteensä 2 738 milj. euroa, joista kehykseen luettavat menot ovat 205 milj. euroa.

Vaalikauden kehys

Luottamuspaketissa rahoitusta ehdotetaan kohdennettavaksi julkisiin investointeihin, kuten liikennehankkeisiin ja korjausrakentamiseen. Rakentamisen korkotukilainojen valtuutta sekä yritysrahoitusta ja viennin rahoitusta ehdotetaan lisättäväksi. Lisäksi työnanta-

Taloutta elvyttävät toimenpiteet

jan kansaneläkemaksua ehdotetaan alennettavaksi 0,8 prosenttiyksiköllä 1.4.2009 alkaen ja vuosien 2009 ja 2010 poisto-oikeuksia ehdotetaan korotettavaksi. Uhkaavaa työttömyyden lisääntymistä pyritään lieventämään työllisyys- ja koulutuspoliittisilla toimenpiteillä.

Taloutta elvyttävät toimenpiteet panisivat liikkeelle 1,6 mrd. euron hankkeet, kun lasketaan mukaan kuntien ja yksityisen sektorin panostukset. Kansaneläkemaksun alennus ja tuotantotoiminnan poisto-oikeuksien korotus mukaan lukien elvytyspaketin suuruus olisi 2,0 mrd. euroa. Budjettitalouden tasapaino heikkenisi n. 0,7 mrd. eurolla ja kehysmenot lisääntyisivät 216 milj. eurolla. Toimenpiteiden välittömät työllisyysvaikutukset olisivat yhteensä n. 18 000 htv ja välillinen vaikutus mukaan lukien n. 25 000 htv. Lisäksi yritysrahoitukseen ja viennin rahoitukseen ehdotetaan kohdennettavaksi yhteensä 2,6 mrd. euroa.

Investoinnit liikennehankkeisiin ja vesirakentamiseen

Perustienpidon määrärahaa ehdotetaan lisättäväksi 50 milj. eurolla, josta Tiehallinnolle 45,8 milj. euroa ja Kainuun maakunnan määrärahaan 4,2 milj. euroa. Perusradanpidon määrärahaa ehdotetaan lisättäväksi 21,5 milj. eurolla.

Eräitä liikennehankkeita ehdotetaan aikaistettavaksi aloitettavaksi vuonna 2009, osa näistä erityisrahoituksella. Vt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti -tiehanke ehdotetaan hyväksyttäväksi 80 milj. euron sopimusvaltuudella, Vt 14 Savonlinnan keskusta, 1. vaihe 25 milj. euron sopimusvaltuudella, Vt 5 Päiväranta—Vuorela -tiehanke 90 milj. euron sopimusvaltuudella, Vt 6 Joensuun kohta -tiehanke 35 milj. euron sopimusvaltuudella ja Porin Mäntyluodon meriväylän syventäminen 9,2 milj. euron sopimusvaltuudella. Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantamisen I-vaiheen jatko ehdotetaan hyväksyttäväksi 40 milj. euron sopimusvaltuudella ja rahoitettavaksi kokonaan VR-Yhtymän rahoituksella. Lisäksi ehdotetaan Ilmailulaitoksen omia investointeja nopeutettavaksi hyväksymällä Oulun lentoaseman matkustajaterminaalin 21 milj. euron laajennusinvestointiin 6 milj. euron määräraha sekä pienentämällä vuoden 2009 voiton tuloutusvaatimusta Helsinki—Vantaan lentoaseman korjaustöiden enintään 10 milj. euron kustannuksia vastaavalla määrällä.

Valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttaminen ehdotetaan aloitettavaksi vuonna 2009 myöntämällä viestintävirastolle 66 milj. euron sopimusvaltuus teleyrityksille myönnettäviin valtionavustuksiin siten, että valtionavustus voi olla enintään kolmasosa kustannuksista ja enintään sama määrä kuin maakunnat, kunnat sekä EU:n maaseutuohjelmat ja rakennerahastot rahoittavat yhteensä. Ilmatieteen laitokselle ehdotetaan 3,2 milj. euron määrärahaa satelliittimaa-asemainfrastruktuurin kehittämiseen Sodankylässä.

Uusiin, nopeasti käynnistettävissä oleviin vesihuolto- ja vesistöihin ehdotetaan lisäystä 4 milj. euroa ja ympäristötöihin yhteensä 2 milj. euroa. Lisäksi ehdotetaan kertaluonteista 0,2 milj. euron

määrärahaa ns. Vesijärvi-hankkeeseen eli hoitokalastussaaliin vastaanotto- ja alkukäsittelypisteen rakentamiskustannuksiin Lahden kaupungin Niemen satamaan.

Senaatti-kiinteistöjen investointivaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 30 milj. eurolla, jolloin sen vuoden 2009 investoinneista saa aiheutua menoja yhteensä 370 milj. euroa. Liikelaitoksen velanottovaltuutta ehdotetaan nostettavaksi vastaavasti 30 milj. eurolla. Lisämyöntämisvaltuus on tarkoitus käyttää kuluvalle vuodelle aikaistettavien investointihankkeiden käynnistämiseen, joihin kuuluisi mm. vankilarakennusten peruskorjauksia, Valtion taidemuseon Vermon varastotilojen peruskorjaus ja laajennus sekä valtion omistaman Mikael-koulun peruskorjaus ja laajennus.

Koulujen peruskorjauksiin ehdotetaan osoitettavaksi lisäystä 9 milj. euroa. Päiväkotien ja vanhainkotien peruskorjauksiin myönnettäviin valtionavustuksiin ehdotetaan samoin 9 milj. euron määrärahaa.

Veikkauksen jakamattomia voittovaroja osoitetaan yhteensä 30 milj. euroa tieteeseen, taiteeseen, liikunnan ja nuorisotyön työllisyyttä elvyttäviin ja ylläpitäviin hankkeisiin.

Rakennustoiminnan elvyttämiseksi tilanteessa, jossa talonrakentamisen suhdannehuipun päättymisen ja kansainvälisen finanssikriisin yhteisvaikutus on johtamassa talonrakentamisen poikkeuksellisen rajuun supistumiseen, kannustetaan 1.2.—31.12.2009 aloitettavia asunto-osake- ja vuokrataloyhtiöiden korjauksia yhteensä 125 milj. euron suhdanneavustuksilla.

Asuntojen uudisrakentamista kannustetaan myös poikkeuksellisesti lyhytaikaisella korkotuella, joka koskee uusia ns. välimallin vuokra-asuntoja, ja johon liittyen asuntorakentamiseen ja -korjaamiseen myönnettävien korkotukilainojen valtuutta ehdotetaan lisättäväksi 250 milj. eurolla yhteensä 1 170 milj. euroon.

Kertaluonteisiin puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetaan 10 milj. euroa.

Öljyntorjunta-alue Hallin peruskorjaukseen ehdotetaan 7 milj. euroa.

Kuluvan vuoden talousarviossa tilapäisesti käyttöön otettua viennin rahoitusta ehdotetaan nostettavaksi aiemmasta 1 200 milj. eurosta yhteensä 3 000 milj. euroon, minkä vuoksi lainavaltuutta valtion talousarviosta Suomen Vientiluotto Oy:lle ehdotetaan lisättäväksi 2 500 milj. eurolla. Teollisuussijoitus Oy:n yhteyteen on tarkoitus perustaa rahasto, joka sijoittaisi elinkelpoisiin, mutta yleisen suhdannetilanteen vuoksi tilapäisiin vaikeuksiin joutuneisiin yrityksiin, minkä vuoksi ehdotetaan Teollisuussijoitus Oy:n pääomittamista 100 milj. eurolla.

Finnvera Oy:n tappiokorvauksiin ehdotetaan 15 milj. euron lisäystä.

Pienille yrityksille tarkoitetun tilapäisen neuvontapalvelun toteuttamiseen ehdotetaan 0,2 milj. euron lisäystä. Yritysten toimintaym-

Korjausrakentaminen ja asuntotuotanto

Puolustusmateriaali-hankinnat
Öljyntorjunta-alue

Yritysrahoitus ja viennin rahoitus

Neuvontapalvelut

Verot ja sosiaaliturvamaksut	<p>päristö, markkinoiden sääntely ja työelämä -politiikkalohkolla ehdotetaan 1,5 milj. euron lisäystä talous- ja velkaneuvontaan.</p> <p>Työnantajan kansaneläkemaksua ehdotetaan alennettavaksi 1.4.2009 alkaen 0,8 prosenttiyksiköllä, mikä pienentäisi yksityisen sektorin, kuntien ja seurakuntien työvoimakustannuksia. Työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen lisäisi kansaneläkelaista johtuvia valtion menoja 387 milj. eurolla vuonna 2009.</p>
Työllisyys- ja koulutuspoliittiset toimenpiteet	<p>Tuotantotoiminnassa käytettävien uusien rakennusten, koneiden ja laitteiden hankintamenoista vuosilta 2009 ja 2010 tehtävien poistojen enimmäismäärä ehdotetaan kaksinkertaistettavaksi säännönmukaisesti poistoihin verrattuna. Korotettujen poistojen valtion verotuloa vähentävä vaikutus olisi n. 40 milj. euroa vuonna 2009 ja n. 75 milj. euroa vuonna 2010.</p> <p>Ammatilliseen peruskoulutukseen ehdotetaan lisäystä 3 milj. euroa, mikä vastaa n. 750 opiskelijan lisäystä. Myös ammatilliseen lisäkoulutukseen ehdotetaan 4 milj. euron lisämäärärahaa. Korkeakoulutetuille avattavaan oppisopimustyyppiseen koulutukseen ehdotetaan 1 milj. euron määrärahaa ja ammattikorkeakoulututkintoon johtavan aikuiskoulutuksen tarjonnan lisäämiseen kohdennetaan 3 milj. euroa.</p> <p>Haitallisia yritys- ja työllisyysvaikutuksia ehkäisevinä toimenpiteinä Tekesin valtuuksiin ja lainoihin ehdotetaan kuluvalle vuodelle 25 milj. euron lisäystä. Työvoimapolitiittiseen koulutukseen ehdotetaan 10 milj. euroa ja starttirahaan 5 milj. euroa lisämäärärahaa. Muutosturva ehdotetaan laajennettavaksi lomautetuille, joka lisäisi työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimien määräraharavetta 7 milj. eurolla. Laajennuksen myötä lisääntyviin, luonteeltaan määräaikaisiin muutosturvan tehtäviin TE-toimistoissa ehdotetaan lisättäväksi 1,2 milj. euroa. Työllisyysperusteisiin investointeihin ehdotetaan 5 milj. euron lisävaltuutta. Lisäksi ehdotetaan aikaistettavaksi rakennerahasto-ohjelmien valtuuksien budjetoitua vuodelle 2009 yhteensä n. 43 milj. eurolla.</p>
Eräitä muita muutoksia	<p>Energiatukeen ehdotetaan lisättäväksi 2 milj. euron määräraha ja 8 milj. euron valtuus, jotka on tarkoitus käyttää nopeasti liikkeelle lähteviin ja työllisyyttä parantaviin uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta edistäviin hankkeisiin, jotka tukevat pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteita.</p> <p>Maahanmuuttoviraston toimintamenoihin ehdotetaan määräaikaista 1 milj. euron määrärahalisäystä turvapaikka-asioiden käsitteilyn nopeuttamiseen.</p> <p>Vuoden 2008 toteutuneen kustannustason muutoksen perusteella puolustusvoimien määrärahoihin tehdään yhteensä 32,5 milj. euron lisäys.</p> <p>Uusien 1.1.2010 aloittavien aluehallintoviranomaisten toiminnan käynnistämiseksi ehdotetaan 2,48 milj. euron lisäystä keskeisten tietojärjestelmien muutos- ja suunnittelutöitä varten. Vastaavasti ehdotetaan vähennettäväksi tuottavuuden edistämisen määrärahaa.</p>

Islannin valtiolle ehdotetaan myönnettäväksi 350 milj. euron laina talouden tasapainottamiseksi. Lainan korko olisi vähintään Suomen valtion laina-ajaltaan vastaavasta lainanotosta maksaman koron määräinen. Laina ehdotetaan myönnettävän ilman vakuutta. Tarkemmista lainaehdoista päättää valtiovarainministeriö.

Euroopan investointipankin pääomaa korotetaan n. 68 mrd. eurolla, josta Suomen osuus on n. 864 milj. euroa. Korotus maksetaan pankin lisärahoista.

Vuodelle 2009 arvioitujen tulojen määrän pienenemisen johdosta Ahvenanmaan tasoitusmaksua ehdotetaan vähennettäväksi n. 13 milj. euroa.

Opetushallituksen toimintamenoihin ehdotetaan 0,6 milj. euron määrärahalisäystä. Opetusalan koulutuskeskuksen yhtiöittämistä varten ehdotetaan 1,54 milj. euroa. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenoihin ehdotetaan 0,35 milj. euroa mm. valtion koulukotien ja Eurooppa-koulujen perustoimintaan.

Pohjois-Lapin sähköhuollon turvaamiseen ehdotetaan 1 milj. euron valtuutta.

Uuden Lääkealan keskuksen perustamiseen liittyviin valmistelukustannuksiin ehdotetaan 0,3 milj. euron lisämäärärahaa.

Valmistauduttaessa vuoden 2010 alussa tapahtuvaan vammaisten tulkkipalvelujen järjestämisen siirtymiseen Kansaneläkelaitokselle ehdotetaan tietojärjestelmäkuluihin n. 1,5 milj. euron lisämäärärahaa.

Työttömyysennusteen kohoamisesta johtuen määrärahatarve kasvaa työttömyysturvan osalta n. 250 milj. eurolla ja asumistuen osalta 33 milj. eurolla. Työvoimakoulutuksen lisääminen vähentää työttömyysturvamäärärahojen tarvetta n. 4,5 milj. eurolla ja lisää määrärahatarvetta aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaalisiin etuuksiin 10 milj. eurolla.

Yrittäjän eläkelaista johtuviin menoihin arvioidaan heikentyneiden suhdannenäkymien vuoksi tarvittavan valtionosuutena 13 milj. euroa lisämäärärahaa. Myös kansaneläkelaista johtuviin valtion menoihin ehdotetaan lisäystä, sillä etuustarve on kasvanut 15 milj. eurolla ja aiemmin mainittu työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen 1.4.2009 alkaen edellyttää valtiolta kuluvana vuonna 387 milj. euron lisärahoitusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionapuihin ehdotetaan yhteensä 2,3 milj. euron lisäystä tarkentuneista tilastotiedoista ja teknisistä korjauksista johtuen. Työttömyysennusteen muutoksesta johtuen perustoimeentulotuen valtionosuuksiin ehdotetaan 6 milj. euron lisäystä.

Eduskunnan vuodelle 2009 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

	Pääluokka	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	125 070 000	-	125 070 000
22.	Tasavallan presidentti	13 038 000	-	13 038 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	79 167 000	-	79 167 000
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 176 309 000	1 922 000	1 178 231 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	797 371 000	-	797 371 000
26.	Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 188 161 000	2 500 000	1 190 661 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	2 777 521 000	44 712 000	2 822 233 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	7 293 444 000	337 096 000	7 630 540 000
29.	Opetusministeriön hallinnonala	7 560 258 000	52 915 000	7 613 173 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 844 523 000	4 950 000	2 849 473 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 159 525 000	113 336 000	2 272 861 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 684 011 000	1 410 428 000	4 094 439 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	15 080 196 000	724 599 000	15 804 795 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	339 888 000	46 000 000	385 888 000
36.	Valtionvelan korot	2 173 000 000	-	2 173 000 000
	Yhteensä	46 291 482 000	2 738 458 000	49 029 940 000

Eduskunnan vuodelle 2009 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

	Osasto	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	37 294 799 000	-2 620 000 000	34 674 799 000
12.	Sekalaiset tulot	4 410 869 000	75 622 000	4 486 491 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 940 500 000	-323 000 000	1 617 500 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	234 200 000	-	234 200 000
	Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	43 880 368 000	-2 867 378 000	41 012 990 000
15.03.01	Nettolainanotto ja velanhallinta	2 411 114 000	5 605 836 000	8 016 950 000
	Yhteensä	46 291 482 000	2 738 458 000	49 029 940 000

Vuoden 2009 lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	-2 620 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	-1 620 000 000
01. Tulovero, vähennystä	-1 620 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	-603 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	-603 000 000
08. Valmisteverot	-47 000 000
07. Energiaverot, vähennystä	-47 000 000
10. Muut verot	-350 000 000
03. Autovero, vähennystä	-250 000 000
05. Varainsiirtovero, vähennystä	-100 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	75 622 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 922 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	1 922 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	43 700 000
87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta	43 700 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	30 000 000
88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista, lisäystä	30 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOI- TON TULOUTUKSET	-323 000 000
01. Korkotulot	-73 000 000
07. Korot talletuksista, vähennystä	-73 000 000
03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	-250 000 000
01. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot, vähennystä	-250 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	5 605 836 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	5 605 836 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	5 605 836 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**2 738 458 000**

MÄÄRÄRAHAT

Päälukka 24		€
24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		1 922 000
01. Ulkoasiainhallinto		—
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö		1 922 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		1 922 000
90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot		—
23. Etyj-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)		—
Päälukka 26		
26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		2 500 000
10. Poliisitoimi		1 500 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 500 000
20. Rajavartiolaitos		—
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)		—
40. Maahanmuutto		1 000 000
01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 000 000
02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)		—

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	44 712 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	8 063 000
29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	8 063 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	35 509 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	15 170 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	20 339 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	1 140 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 140 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	337 096 000
01. Hallinto	352 480 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
02. Valtion IT-strategian toteuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	—
12. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 480 000
80. Laina Islannin valtiolle (arviomääräraha)	350 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	—
88. Senaatti-kiinteistöt	—
40. Valtionhallinnon kehittäminen	-2 480 000
21. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-2 480 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-12 904 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), vähennystä	-12 904 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		52 915 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot		2 140 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..		600 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 2 v)		1 540 000
10. Yleissivistävä koulutus		9 350 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		350 000
34. Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		9 000 000
20. Ammatillinen koulutus		3 000 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö		5 000 000
31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha), lisäystä		4 000 000
32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha), lisäystä		1 000 000
40. Ammattikorkeakouluopetus		3 000 000
30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus		225 000
01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		—
03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		225 000
60. Tiede		6 033 000
02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		200 000
53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha), lisäystä		5 833 000
80. Taide ja kulttuuri		12 834 000
02. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		—
52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha), lisäystä		12 834 000
90. Liikuntatoimi		8 333 000
50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha), lisäystä		8 333 000

Pääluokka 30

91. Nuorisotyö	3 000 000
50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	4 950 000
40. Kala-, riista- ja porotalous	800 000
50. Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen (siirtomääräraha 2 v) .	—
62. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	800 000
50. Vesitalous	4 000 000
31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 000 000
60. Metsätalous	150 000
42. Valtionapu metsätalouden edistämistä- ja valvontaorganisaatioille (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	150 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	113 336 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	25 633 000
29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	25 633 000
10. Liikenneverkko	78 056 000
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	45 556 000
22. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	21 500 000
78. Eräät väylähankkeet (arviomääräraha), lisäystä	11 000 000
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	-53 000
63. Joukkoliikenteen palvelujen ostojen ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-53 000

Pääluokka 32

19

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	500 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	500 000
50. Tutkimus	3 200 000
01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 200 000
60. Liiketoiminta	6 000 000
40. Avustus Ilmailulaitokselle (siirtomääräraha 2 v)	6 000 000
89. Ilmailulaitos	—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 410 428 000
20. Innovaatiopolitiikka	6 200 000
20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
40. Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	200 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	1 389 700 000
01. Työvoima- ja elinkeinokeskusten ja työvoimatoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 200 000
42. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha), lisäystä	22 000 000
64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha), lisäystä	1 500 000
80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	1 250 000 000
88. Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	100 000 000
40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	1 500 000
31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 500 000
50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	11 028 000
63. Kainuun kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 497 000

Pääluokka 33

64. EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha), lisäystä	3 514 000
65. Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha), lisäystä	3 017 000
60. Energiapolitiikka	2 000 000
40. Energiatuki (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)	—

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	724 599 000
01. Hallinto	300 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
05. Valtion koulukotien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus	34 479 000
26. Valtion korvaus Kansaneläkelaitokselle vammaisten tulkkipalvelujen siirron valmistelukustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	1 479 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä	33 000 000
20. Työttömyysturva	257 500 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha), lisäystä	88 500 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha), lisäystä	25 000 000
52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha), lisäystä	134 000 000
54. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
30. Sairausvakuutus	—
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	—
40. Eläkkeet	415 000 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	—
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	13 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	402 000 000

Päälukka 35

21

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	17 320 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	1 300 000
31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 020 000
35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000

Päälukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	46 000 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	9 000 000
70. Ympäristövahinkojen torjunta-alusten hankinta ja peruskorjaus (siirtomääräraha 3 v)	7 000 000
77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	37 000 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
56. Suhdanneluonteiset avustukset asunto-osake- ja vuokrataloyhtiöiden korjauksiin (arviomääräraha)	37 000 000
60. Siirto valtion asuntorahastoon	—

Määrärahojen kokonaismäärä:**2 738 458 000**

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulovero

Momentilta vähennetään 1 620 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloveroarvion alenemisesta 100 000 000 euroa johtuu ansio- ja pääomatuloveroarvion alenemisesta ja 1 520 000 000 euroa yhteisöveroarvion alenemisestä.

Ansio- ja pääomatuloveroarvion alenemiseen vaikuttaa pääasiassa muuttunut arvio työttömyyden kehityksestä.

Yhteisöveroarvion alenemiseen vaikuttaa vuoden 2008 kertymätiedot sekä arvio yritysten heikentyvästä tuloskehityksestä. Pääluokassa 33 työnantajan kansaneläkemaksuun liit-

tyen yhteisöveron tuottoarvio kasvaa noin 55 000 000 eurolla verovuonna 2009, mutta tämä heijastuu verokertymään viiveellä. Hallitus antaa lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tuotannollisten investointien väliaikaisesti korotetuista poistoista. Esityksen arvioidaan vähentävän valtion verokertymää 40 000 000 eurolla vuonna 2009.

2009 lisätalousarvio	-1 620 000 000
2009 talousarvio	13 332 000 000
2008 III lisätalousarvio	-500 000 000
2008 talousarvio	14 790 000 000
2007 tilinpäätös	14 360 508 445

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

<i>01. Arvonlisävero</i>	2009 lisätalousarvio	-603 000 000
Momentilta vähennetään 603 000 000 euroa.	2009 talousarvio	14 583 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Arvonlisäveron tuottoarviota alennetaan vuoden 2008 toteumatietojen ja heikentyneiden taloudellisten näkymien vuoksi.	2008 II lisätalousarvio	-230 000 000
	2008 talousarvio	14 496 000 000
	2007 tilinpäätös	13 521 403 571

08. Valmisteverot

<i>07. Energiaverot</i>	2009 lisätalousarvio	-47 000 000
Momentilta vähennetään 47 000 000 euroa.	2009 talousarvio	3 238 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Energiaveron tuottoarviota alennetaan heikentyneistä talousnäky- mistä johtuvan alentuneen energiankulutusarvion perusteella. Lisäksi tuottoarvioon vaikuttaa alentuneet kertymätiedot.	2008 III lisätalousarvio	-73 000 000
	2008 II lisätalousarvio	88 000 000
	2008 talousarvio	3 251 000 000
	2007 tilinpäätös	2 937 532 728

10. Muut verot

<i>03. Autovero</i>		<i>05. Varainsiirtovero</i>	
Momentilta vähennetään 250 000 000 euroa.		Momentilta vähennetään 100 000 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Autoveron tuottoarviota lasketaan arvioitua heikomman talouskehityksen vuoksi.		<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymätietojen ja arvioitua heikomman talouskehityksen vuoksi kokonaiskertymän arvioidaan jäävän 480 000 000 euroon.	
2009 lisätalousarvio	-250 000 000	2009 lisätalousarvio	-100 000 000
2009 talousarvio	1 075 000 000	2009 talousarvio	580 000 000
2008 III lisätalousarvio	-216 000 000	2008 III lisätalousarvio	-70 000 000
2008 talousarvio	1 266 000 000	2008 talousarvio	600 000 000
2007 tilinpäätös	1 216 986 871	2007 tilinpäätös	699 649 752

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

<p>99. <i>Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 922 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu ministeriön ja Iso-Britannian kehitysyhteistyöosaston (DFID) yhteistoimintahankkeen DFIDin rahoitusosuudesta. DFIDiltä saatavilla tuloilla katetaan DFIDin osuus ao. yhteishankkeesta,</p>	<p>jonka menot on budjetoitu momentille 24.30.66.</p>													
		<table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 922 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 500 000</td> </tr> <tr> <td>2008 III lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 015 000</td> </tr> <tr> <td>2008 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">39 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 500 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">4 211 183</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	1 922 000	2009 talousarvio	1 500 000	2008 III lisätalousarvio	2 015 000	2008 II lisätalousarvio	39 000	2008 talousarvio	1 500 000	2007 tilinpäätös	4 211 183
2009 lisätalousarvio	1 922 000													
2009 talousarvio	1 500 000													
2008 III lisätalousarvio	2 015 000													
2008 II lisätalousarvio	39 000													
2008 talousarvio	1 500 000													
2007 tilinpäätös	4 211 183													

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

<p>87. <i>Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 43 700 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Tuloista 23 700 000 euroa kertyy Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n selvitystilassa, ennakkojako-osuudesta</p>	<p>valtiolle ja 20 000 000 euroa Valtion vakuusrahaston tuloutuksesta budjettitalouteen.</p>							
		<table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">43 700 000</td> </tr> <tr> <td>2008 III lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">54 000 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">27 023 729</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	43 700 000	2008 III lisätalousarvio	54 000 000	2007 tilinpäätös	27 023 729
2009 lisätalousarvio	43 700 000							
2008 III lisätalousarvio	54 000 000							
2007 tilinpäätös	27 023 729							

29. Opetusministeriön hallinnonala

<p>88. <i>Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpaisten voittovaroista</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 30 000 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Veikkaus Oy:n yhtiökoukous on päättänyt tulouttaa yhtiön jakamattomia voittovaroja 30 000 000 euroa.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">30 000 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">431 027 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">407 910 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">398 006 612</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	30 000 000	2009 talousarvio	431 027 000	2008 talousarvio	407 910 000	2007 tilinpäätös	398 006 612
2009 lisätalousarvio	30 000 000								
2009 talousarvio	431 027 000								
2008 talousarvio	407 910 000								
2007 tilinpäätös	398 006 612								

Osasto 13
**KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TU-
 LOUTUKSET**

01. Korkotulot

<i>07. Korot talletuksista</i>	2009 lisätalousarvio	-73 000 000
Momentilta vähennetään 73 000 000 euroa.	2009 talousarvio	178 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Korkotuloarviota alennetaan johtuen arvioitua suuremmasta talletuskorkojen laskusta. Keskekassaksi arvioidaan 7 mrd. euroa ja talletuskoroksi 1,5 %, jolloin tuottoarvio on 105 milj. euroa.	2008 III lisätalousarvio	32 000 000
	2008 II lisätalousarvio	48 000 000
	2008 talousarvio	130 000 000
	2007 tilinpäätös	205 525 604

03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

<i>01. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot</i>	2009 lisätalousarvio	-250 000 000
Momentilta vähennetään 250 000 000 euroa.	2009 talousarvio	1 300 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Osinkotuloarviota alennetaan yritysten erityisesti loppuvuonna 2008 heikentyneen tuloskehityksen johdosta.	2008 II lisätalousarvio	162 000 000
	2008 talousarvio	1 850 000 000
	2007 tilinpäätös	2 510 379 164

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

<p><i>01. Nettolainanotto ja velanhallinta</i></p> <p>Momentille merkitään lisäystä 5 605 836 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisätalousarvio on esityksen mukaan alijäämäinen. Nimellisarvoisen nettolainanottoon merkitään lisäystä 5 605 836 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 8 245 318 000 euroa vuonna 2009. Velanhallinnan erät mukaan lukiennettotulojen määrä on 8 016 950 000 euroa vuonna 2009.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Tulot ja menot</th> <th style="text-align: right; border-bottom: 1px solid black;">€</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Tulot</td> </tr> <tr> <td>Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)</td> <td style="text-align: right;">8 245 318 000</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Menot</td> </tr> <tr> <td>Siirto valtiovarastosta valtion ydinjätehuolto-rahastoon</td> <td style="text-align: right;">-180 368 000</td> </tr> <tr> <td>Emissiotappiot (netto)</td> <td style="text-align: right;">-25 000 000</td> </tr> <tr> <td>Pääomatappiot (netto)</td> <td style="text-align: right;">-23 000 000</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Nettotulot</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">8 016 950 000</td> </tr> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">5 605 836 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 411 114 000</td> </tr> </tbody> </table>	Tulot ja menot	€	Tulot		Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	8 245 318 000	Menot		Siirto valtiovarastosta valtion ydinjätehuolto-rahastoon	-180 368 000	Emissiotappiot (netto)	-25 000 000	Pääomatappiot (netto)	-23 000 000	Nettotulot	8 016 950 000	2009 lisätalousarvio	5 605 836 000	2009 talousarvio	2 411 114 000
Tulot ja menot	€																				
Tulot																					
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	8 245 318 000																				
Menot																					
Siirto valtiovarastosta valtion ydinjätehuolto-rahastoon	-180 368 000																				
Emissiotappiot (netto)	-25 000 000																				
Pääomatappiot (netto)	-23 000 000																				
Nettotulot	8 016 950 000																				
2009 lisätalousarvio	5 605 836 000																				
2009 talousarvio	2 411 114 000																				

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että ulkoasiainministeriöön perustetaan 10 ulkoasiainneuvoksen virkaa ja hallintojohtajan virka, jonka palkkaus määräytyy valtion virkamiesjohdon palkkauskäytännön mukaisesti. Samalla lakkautetaan 9.3.2009 lukien 10 lähetystöneuvoksen virkaa ja 1.9.2009 lukien osastopäällikön virka.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	202 058 000
2008 II lisätalousarvio	921 000
2008 talousarvio	195 350 000
2007 tilinpäätös	188 601 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 922 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää ministeriön

ja Iso-Britannian kehitysyhteistyöosaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menojen maksamiseen.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Lisäys käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Lisäys	Muutettu käyttösuunnitelma
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	200 000 000	-	200 000 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	260 000 000	+1 922 000	261 922 000
3. Euroopan kehitysrahasto	54 000 000	-	54 000 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	41 350 000	-	41 350 000
5. Humanitaarinen apu	67 000 000	-	67 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	8 937 000	-	8 937 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 000 000	-	2 000 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	83 700 000	-	83 700 000
9. Korkotuki	14 000 000	-	14 000 000
Yhteensä	730 987 000	+1 922 000	732 909 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ministeriön ja Iso-Britannian kehitysyhteistyöosaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menojen maksamisesta ja kohdistetaan käyttösuunnitelmakohtaan 2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö. Iso-Britannian kehitysyhteistyöosastolta saatavat tulot on merkitty momentille 12.24.99.

2009 lisätalousarvio	1 922 000
2009 talousarvio	730 987 000
2008 II lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	667 850 000
2007 tilinpäätös	582 468 000

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

23. *Etyj-puheenjohtajuus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha muutetaan nettomäärärahaksi.

Nettobudjetoinnissa otetaan tulona huomioon Etyjin sihteeristöltä saatava rahoitus.

Selvitysosa: Momentin määräraha on muutettu nettomäärärahaksi siten, että nettobudjetoinnissa otetaan huomioon Etyjin sihteeristön 500 000 euron rahoitusosuus.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	373 000
2008 III lisätalousarvio	600 000
2008 talousarvio	6 678 000
2007 tilinpäätös	2 600 000

Pääluokka 26 SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Poliisitoimi

<p><i>01. Poliisitoimen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu työnantajan palkkapolitiittisten toimenpiteiden rahoituksesta.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 500 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">661 942 000</td> </tr> <tr> <td>2008 III lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">4 500 000</td> </tr> <tr> <td>2008 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">6 657 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">634 966 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">614 775 000</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	1 500 000	2009 talousarvio	661 942 000	2008 III lisätalousarvio	4 500 000	2008 II lisätalousarvio	6 657 000	2008 talousarvio	634 966 000	2007 tilinpäätös	614 775 000
2009 lisätalousarvio	1 500 000												
2009 talousarvio	661 942 000												
2008 III lisätalousarvio	4 500 000												
2008 II lisätalousarvio	6 657 000												
2008 talousarvio	634 966 000												
2007 tilinpäätös	614 775 000												

20. Rajavartiolaitos

<p><i>70. Ilma- ja vartioalusten hankinta</i> (siirtomääräraha 3 v)</p> <p>Momentin perusteluja täydennetään siten, että siltä osin kuin vuoden 2008 talousarviossa myönnetystä helikoptereiden tilausvaltuudesta on jäänyt valtuutta käyttämättä, oikeutetaan Rajavartiolaitos tekemään sitoumukset käyttämättä jääneen valtuuden osalta.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.</p> <table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">8 710 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">5 318 000</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	—	2009 talousarvio	8 710 000	2008 talousarvio	5 318 000
2009 lisätalousarvio	—						
2009 talousarvio	8 710 000						
2008 talousarvio	5 318 000						

40. Maahanmuutto

<p><i>01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu 20 määräaikaisen henkilön palkkaamisesta turvapaikka-asioiden käsittelyyn. Henkilöstö on tarkoitus palkata vuoden 2010 lopussa päättyväksi määräajaksi.</p>
---	--

2009 lisätalousarvio	1 000 000
2009 talousarvio	13 668 000
2008 II lisätalousarvio	107 000
2008 talousarvio	14 343 000
2007 tilinpäätös	13 271 000

02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden haastatteluista aiheutuvien matka- ja muiden vastaavien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin käyttötarkoituksen laajennuksella mahdollistetaan Maahanmuuttoviraston virkamiesten matka- ja muiden vastaavien menojen maksaminen ko. momentilta tilanteissa, joissa haastattelut suoritetaan vastaanottokeskuksissa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	7 670 000
2008 II lisätalousarvio	26 000
2008 talousarvio	7 587 000
2007 tilinpäätös	8 305 462

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

<p>29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 8 063 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu momenteille 27.10.01, 27.10.18 ja 27.30.20 myönnettyistä lisämäärärahoista.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">2009 lisätalousarvio</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">8 063 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">279 135 000</td> </tr> <tr> <td>2008 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">13 142 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">243 885 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">233 384 749</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	8 063 000	2009 talousarvio	279 135 000	2008 II lisätalousarvio	13 142 000	2008 talousarvio	243 885 000	2007 tilinpäätös	233 384 749
2009 lisätalousarvio	8 063 000										
2009 talousarvio	279 135 000										
2008 II lisätalousarvio	13 142 000										
2008 talousarvio	243 885 000										
2007 tilinpäätös	233 384 749										

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 170 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakkollisen kustannustasotarkistuksen korottamisesta vuoden 2008 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesti.

2009 lisätalousarvio	15 170 000
2009 talousarvio	1 532 492 000
2008 III lisätalousarvio	3 404 000
2008 II lisätalousarvio	18 531 000
2008 talousarvio	1 449 858 000
2007 tilinpäätös	1 368 802 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 339 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 628 615 000 euroa aikaisemmin myönnettyistä tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, enintään 13 000 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssi-muutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä enintään 75 517 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 10 339 000 euroa aiheutuu ennakkollisen kustannustasotarkistuksen korottamisesta vuoden 2008 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesti ja 10 000 000 euroa kohdistuu puolustusmateriaalihankintoihin. Kotimaiselta puolustusvälineeteollisuudelta hankitaan ampumatarvikkeita ja muuta puolustusmateriaalia.

Hankkeet kohdistetaan suoraan kotimaiselle puolustusteollisuudelle. Hankkeiden työllistämä vaikutus on arviolta 130 henkilötyövuotta.

2009 lisätalousarvio	20 339 000
2009 talousarvio	696 793 000
2008 III lisätalousarvio	1 596 000
2008 II lisätalousarvio	43 212 000
2008 talousarvio	623 763 000
2007 tilinpäätös	515 290 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Momentille myönnetään lisäystä 1 140 000 euroa.

Lisäys käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Lisäys	Muutettu käyttösuunnitelma
01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	14 426 000	-	14 426 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	2 670 000	-	2 670 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 890 000	-	2 890 000
04. SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	8 100 000	-	8 100 000
05. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	35 000	-	35 000
06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	35 000	-	35 000
07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	3 698 000	-	3 698 000
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	10 000 000	-	10 000 000
09. EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	180 000	-	180 000
12. EU:n Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot	4 828 000	-	4 828 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallinta-operaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	7 812 000	+1 140 000	8 952 000
Yhteensä	54 674 000	+1 140 000	55 814 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakkollisen kustannustasotarkistuksen korottamisesta vuoden 2008 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesti ja se kohdistetaan käyttösuunnitelman kohtaan 20.

2009 lisätalousarvio	1 140 000
2009 talousarvio	54 674 000
2008 III lisätalousarvio	—
2008 II lisätalousarvio	456 000
2008 talousarvio	48 228 000
2007 tilinpäätös	55 390 000

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot
(siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että perustetaan hallinto- ja kehitysjohtajan virka, jonka palkkaus määräytyy valtion virkamiesjohdon palkkauskäytännön mukaisesti. Samalla lakkautetaan 1.7.2009 lukien hallitusneuvos, hallintojohtajan virka.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	33 586 000
2008 III lisätalousarvio	-385 000
2008 II lisätalousarvio	280 000
2008 talousarvio	34 537 000
2007 tilinpäätös	32 107 000

02. Valtion IT-strategian toteuttaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös julkisen hallinnon yhteisestä sähköisestä tunnistamisesta ja verkkomaksamisesta aiheutuvien kulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Keskitetty kansalaisten tunnistamis- ja maksamispalvelu on otettu käyttöön vuonna 2006. Palvelun käyttäjinä on noin 50 julkista hallinto-organisaatiota, kuntaa ja kuntayhtymää. Tarkoituksenmukaisuus- ja tuottavuusperusteisesti valtiovarainministeriö on maksanut keskitetysti osallistuneiden orga-

nisaatioiden osalta palvelun liittymis- ja vuotuiset käyttömaksut. Käytäntöä on tarkoitus jatkaa vuonna 2009 siihen asti kunnes koko palvelua koskeva sopimus uudistetaan. Liittymis- ja käyttömaksujen osalta aiheutuu menoja arviolta 80 000 euroa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	15 450 000
2008 II lisätalousarvio	150 000
2008 talousarvio	12 900 000

12. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet
(siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 480 000 euroa.

Selvitysosa: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) sekä Aluehallintovirasto (ALLU) aloittavat toimintansa 1.1.2010. Lisämäärärahatarve aiheutuu muodostettavien uusien aluehallintoviranomaisten toiminnan kannalta oleellisten tietojärjestelmien vuosille 2009—2011 ulottuvista välttämättömistä muutos- ja suunnittelutöistä. Vuonna 2009 muutos- ja suunnittelutöistä aiheutuu menoja arviolta 2 280 000 euroa. Muutostyöt koskevat seuraavia tietohallintopalveluja tai -toimia: Käyttäjähallinta ja hakemistot, tietoliikenne, sähköposti ja puhelinratkaisu, työasemat ja käyttäjätuki, intra- ja internet- alustat, asianhallintajärjestel-

män alusta ja asiakirjahallinto, sopimusten ja lisenssien siirto, aluehallinnon tietohallintojen perustaminen, aluehallinnon tietohallintopalvelut -yksikön perustaminen, verkkopalvelujen kehittäminen, ydin- ja tukitoimintojen tietojärjestelmien ja tietovarantojen hallinnan järjestäminen, tietohallintohenkilöstön osaamisen kehittäminen.

Määrärahan lisäys on siirtoa momentilta 28.40.21.

2009 lisätalousarvio	2 480 000
2009 talousarvio	774 000
2008 III lisätalousarvio	150 000
2008 talousarvio	224 000

80. Laina Islannin valtiolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 350 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vasta-arvoltaan 450 000 000 Yhdysvaltain dollarin suuruisen lainan antamiseen Islannin valtiolle. Lainan korko on vähintään Suomen valtion laina-ajaltaan vastaavasta lainanotosta maksaman koron määräinen. Laina voidaan myöntää ilman va-

kuutta. Tarkemmista lainaehdoista päättää valtiovarainministeriö.

Selvitysosa: Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on hyväksynyt Islannille sen talouden vakautusohjelman. Ohjelman noin 5,1 miljardin Yhdysvaltain dollarin määräisestä rahoituksesta vastaa IMF noin 2,1 miljardin dollarin osuudelta. IMF:n rahoitusta täydentää Pohjoismaiden Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan myöntämä vasta-arvoltaan yhteensä 2,5 miljardin dollarin määräinen lainarahoitus. Suomen osuudeksi tulisi käytyjen neuvottelujen perusteella 450 milj. dollaria vastaava määrä eli noin 350 milj. euroa. Lähtökohtana on pitkäaikainen laina, jonka korko on vähintään valtion oman vastaavan lainanoton korko. Kukin Pohjoismaa myöntää oman osuutensa lainarahoituksesta itsenäisesti. Erikseen myönnettävien lainojen ehdot on kuitenkin tarkoitus koordinoita myöntäjävaltioiden kesken sekä sovittaa yhteen myös IMF:n myöntämän rahoituksen ehtojen kanssa.

2009 lisätalousarvio	350 000 000
----------------------	-------------

20. Palvelut valtioyhteisölle

88. Senaatti-kiinteistöt

2. Investoinnit

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2009 enintään 370 milj. euroa.

3. Lainanotto

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan ottamaan vuoden 2009 aikana tehtäviä investointisitoumuksia varten valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 340 milj. euroa.

Selvitysosa: Investointivaltuuden lisäys 30 milj. eurolla sekä vastaavansuuruinen velanottovaltuuden lisäys aiheutuvat vuodelle 2009 varhennettavien investointien kustannuksista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	—
2008 III lisätalousarvio	—
2008 II lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	—

40. Valtionhallinnon kehittäminen

21. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	2009 lisätalousarvio	-2 480 000
	2009 talousarvio	18 445 000
Momentilta vähennetään 2 480 000 euroa.	2008 III lisätalousarvio	-1 265 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys on siirtoa momentille 28.01.12.	2008 II lisätalousarvio	-8 600 000
	2008 talousarvio	30 000 000
	2007 tilinpäätös	15 000 000

70. EU ja kansainväliset järjestöt

Valtuus

Valtiovarainministeriö saa hyväksyä järjestelyn, jossa Euroopan investointipankin pääoma korotetaan 232 392 989 000 euroon ja Suomen valtion osuus ja vastuu merkitystä pääomasta nousee 2 970 783 000 euroon.

Selvitysosa: Euroopan investointipankin hallintoneuvosto on kokouksessaan 16.12.2008 päättänyt esittää pankin valtuustolle pankin pääoman korottamista 164 808 169 000 eurosta 232 392 989 000 euroon. Korotuksen johdosta Suomen osuus ja vastuu merkitystä pääomasta nousee 2 106 816 000 eurosta 2 970 783 000 euroon. Korotuksen johdosta tarpeellinen maksetun pääoman lisäys 3 379 241 000 euroa rahoitetaan pankin lisärahoista, joten määräraha ei ole tarpeen. Korotus pyritään saamaan voimaan 1.4.2009.

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)	2009 lisätalousarvio	-12 904 000
	2009 talousarvio	197 462 000
Momentilta vähennetään 12 904 000 euroa.	2008 III lisätalousarvio	-2 222 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien vuoden 2009 talousarviossa arvioidujen tulojen määrän pienentymisestä.	2008 II lisätalousarvio	1 977 000
	2008 talousarvio	204 848 000
	2007 tilinpäätös	196 959 813

Pääluokka 29 OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

02. *Opetushallituksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu riittävien toiminta- ja henkilöstövoimavarojen turvaamisesta, maksullisen palvelutoiminnan ja siitä kertyvien tulojen vähenemisestä sekä ammattipätevyysdirektiivin toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä.

2009 lisätalousarvio	600 000
2009 talousarvio	21 039 000
2008 III lisätalousarvio	1 200 000
2008 II lisätalousarvio	915 000
2008 talousarvio	20 749 000
2007 tilinpäätös	19 210 000

88. *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 540 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Opetusalan koulutuskeskuksen toimintaa jatkamaan perustettavan osakeyhtiön osakkeiden merkintähinnan maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 40 000 euroa yhtiöittämiseen ja omistus-

järjestelyihin liittyvien menojen maksamiseen. Valtioneuvosto saa päättää omistusjärjestelyistä, joiden seurauksena valtio voi luopua enemmistöstään yhtiössä.

Selvitysosa: Opetusalan koulutuskeskuksen toimintaa jatkavan yhtiön on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.1.2010. Määrärahaa käytetään perustettavan yhtiön osakepääoman ja vapaan oman pääoman maksamiseen yhtiökokouksessa päätettävän merkintäsuhteen mukaisesti. Yhtiöittämisestä ja omistusjärjestelyistä aiheutuvia menoja ovat muun muassa neuvonantajapalveluiden kustannukset. Mahdollisuus perustettavan yhtiön omistuspohjan laajentamiseen edistäisi yhtiön liiketoiminnan kehittämistä. Hallitus antaa lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi Opetusalan koulutuskeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi. Hallitus tekee esityksen perustettavaan yhtiöön siirtyvän henkilöstön lisäeläketurvan järjestämisestä myöhemmässä talousarvioesityksessä.

2009 lisätalousarvio	1 540 000
----------------------	-----------

10. Yleissivistävä koulutus

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 350 000 euroa.

Valtuus

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että vuoden 2009 aikana saa tehdä valtion yleissivistävien erityiskoulujen vuokramenoja lisääviä vuokrasopimuksia siten, että vuokrasopimuksista aiheutuva nettomenojen lisäys on vuositasolla enintään 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu koulukotien ja Eurooppa-koulujen perustoiminnan rahoituksen turvaamisesta sekä Svenska skolan för synskadade -oppilaitoksen muutosta ja kalustamisesta.

Valtuuden perusteella on tarkoitus tehdä Mikkelissä sijaitsevan Mikael-koulun tilojen peruskorjauksen ja laajentamisen mahdollistava vuokrasopimus. Valtuudesta aiheutuva menojen lisäys vuonna 2011 on 700 000 euroa, mihin sisältyy hankkeesta aiheutuvan kalustamisen kustannukset, ja tämän jälkeen vuositasolla 500 000 euroa.

2009 lisätalousarvio	350 000
2009 talousarvio	54 742 000
2008 III lisätalousarvio	150 000
2008 II lisätalousarvio	1 249 000
2008 talousarvio	47 906 000
2007 tilinpäätös	44 414 000

34. Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perustelujen valtuuden kohtaa 1) muutetaan siten, että vuonna 2009 saa myöntää valtionosuutta yleissivistävän koulutuksen perustamishankkeisiin siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2009 kustannustasossa yhteensä enintään 101 500 000 euroa. Valtionosuuksista 28 500 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena.

Selvitysosa: Valtionosuuksien myöntämismäärää korotetaan 30 500 000 eurolla ja siitä toteutusaikaisena myönnettävien valtionosuuksien osuutta 13 000 000 eurolla. Lisävaltuudesta aiheutuu valtiolle menoja 4 900 000 euroa vuonna 2010, 2 800 000 euroa vuonna 2011, 3 300 000 euroa vuonna 2012, 3 100 000 euroa vuonna 2013 ja 10 700 000 euroa tämän jälkeen.

2009 lisätalousarvio	9 000 000
2009 talousarvio	55 700 000
2008 talousarvio	57 400 000
2007 tilinpäätös	47 700 000

20. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu käyttämään ammatillisen peruskoulutuksen

opiskelijamäärän lisäämiseen 750 opiskelijalla nuorisotyöttömyyden alentamiseksi ja nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisemiseksi, aikuisten koulutusmahdollisuuksien turvaamiseksi sekä työnohtokoulutuskokeilun laajentamiseksi.

2009 lisätalousarvio	3 000 000
2009 talousarvio	624 809 000
2008 I lisätalousarvio	-32 000
2008 talousarvio	561 346 000
2007 tilinpäätös	526 434 265

30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijatyövuosia on enintään 16 065.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää vailla ammatillista koulutusta tai vanhentuneen koulutuksen varassa olevan henkilöstön koulutustason kohottamiseen lisäämällä oppilaitosmuotoista ammatillista lisäkoulutusta 400 opiskelijatyövuodella vuosina 2009—2011.

2009 lisätalousarvio	4 000 000
2009 talousarvio	135 461 000
2008 talousarvio	126 474 000
2007 tilinpäätös	116 103 154

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimus-koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen ja enintään 2 050 000 euroa valtionavustusten maksamiseen, mistä enintään 1 000 000 euroa korkeakoulujen oppisopimustyyppiseen täydennyskoulutukseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää korkeakoulujen oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen tarjontaan. Tarkoituksena on, että tämän tyyppisen täydennyskoulutusmuodon kehittämiseen voidaan käyttää myös ESR-rahoitusta.

2009 lisätalousarvio	1 000 000
2009 talousarvio	126 237 000
2008 talousarvio	127 063 000
2007 tilinpäätös	126 663 310

40. Ammattikorkeakouluopetus

30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ammattikorkeakoulututkintoon johtavan aikuiskoulutuksen tarjonnan lisäämisestä määräaikaisesti 1 000 opiskelijapaikalla vuosina

2009—2011 työmarkkinoilla olevan vanhan opistotutkinnon suorittaneen henkilöstön koulutustason nostamiseksi ja työmarkkina-kelpoisuuden turvaamiseksi.

2009 lisätalousarvio	3 000 000
2009 talousarvio	390 472 000
2008 talousarvio	373 589 000
2007 tilinpäätös	362 405 244

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	1 427 740 000
2008 III lisätalousarvio	1 500 000
2008 II lisätalousarvio	31 525 000
2008 talousarvio	1 358 388 000
2007 tilinpäätös	1 296 262 904

03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 225 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Joensuun normaalikoulun laajennuksen ja peruskorjauksen lisävuokrista.

2009 lisätalousarvio	225 000
2009 talousarvio	79 126 000
2008 II lisätalousarvio	2 047 000
2008 talousarvio	75 903 000
2007 tilinpäätös	73 184 000

60. Tiede

02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu riittävien toiminta- ja henkilöstövoimavarojen turvaamisesta: Hämeenlinnan maakunta-arkiston uudisrakennuksen vuokran noususta, vuosina 2005—2008 kertyneistä vuokrien indeksivaikutuksista, energiakustannusten noususta sekä arkistolaitoksen siirtymisestä suunniteltua aikaisemmin Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaaksi.

2009 lisätalousarvio	200 000
2009 talousarvio	21 115 000
2008 II lisätalousarvio	583 000
2008 talousarvio	18 449 000
2007 tilinpäätös	14 446 000

53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 833 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu avustuksien myöntämisestä Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeeseen liittyvistä kansallisten muistiorganisaatioiden digitointikustannuksiin, vanhojen aineistojen luetteloinnista tietokantoihin ja pitkäaikaissäilytyksen kehittämiskustannuksiin. Hanke vähentää digitoinnin sekä sähköisten aineistojen hallinnan, jakelun ja säilyttämisen päällekkäisiä kustannuksia ja tehostaa prosesseja. Lisämäärärahan tarve aiheutuu myös koulutuksen ja tutkimuksen tarvitsemien tietoaaineistojen välityspalvelun kehittämisestä.

2009 lisätalousarvio	5 833 000
2009 talousarvio	81 256 000
2008 talousarvio	77 148 000
2007 tilinpäätös	76 620 211

80. Taide ja kulttuuri

02. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Valtion taidemuseo saa vuoden 2009 aikana tehdä Vermon varastotilojen nykyisen 800 huoneistoneliömetrin suuruisen varaston peruskorjausta ja enintään 2 000 huoneistoneliömetrin laajennusta koskevan sopimuksen siten, että vuokrauksesta aiheutuvien menojen lisäys on vuositasolla enintään 320 000 euroa vuodesta 2010 lähtien.

Selvitysosa: Vermon nykyinen varastokiinteistö ei täytä taideteosten käsittelyn ja säilyttämisen olosuhdevaatimuksia. Osin teoksia säilytetään ulkona riskialteissa kuljetuskonteissa. Kohde toteutetaan Senaatti-kiinteistöjen hankkeena vuosien 2009—2010 aikana.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	18 556 000
2008 II lisätalousarvio	703 000
2008 talousarvio	17 298 000
2007 tilinpäätös	17 329 000

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voitto-varat taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 834 000 euroa.

Selvitysosa: Veikkausvoittovaroista maksettava lisämääräraha kohdennetaan työllisyyttä elvyttäviin ja ylläpitäviin hankkeisiin.

Lisämäärärahan arvioitu käyttö

	€
Elokuvan tuotantoon ja levitykseen	3 000 000
Elokuvateattereiden digitalisoinnin edistämiseen	1 000 000
Elokuvakulttuurin edistämiseen	1 000 000
— elokuvateattereiden kunnossapito- ja muutoshankkeet	
Museot ja kulttuuriperintö	3 000 000
— kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistämisen- ja peruskorjausavustukset	1 500 000
— avustukset seurantalojen korjaustöihin, korjaustoimintaan liittyvään selvitys- ja tarkastustyöhön sekä valistus- ja neuvontatoimintaan	1 500 000
Alueellinen taiteen edistäminen	3 000 000
— avustukset tilojen hankkimiseen, perustamiskustannuksiin ja peruskorjauksiin	3 000 000
Opetusministeriön käytettäväksi	1 834 000
— muut elvytyshankkeet	
Yhteensä	12 834 000
2009 lisätalousarvio	12 834 000
2009 talousarvio	191 886 000
2008 talousarvio	189 200 000
2007 tilinpäätös	188 800 238

90. Liikuntatoimi

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voitto-varat urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 333 000 euroa.

Selvitysosa: Veikkausvoittovaroja kohdennetaan työllisyyttä elvyttäviin ja ylläpitäviin liikuntapaikkarakentamisen hankkeisiin.

Lisämäärärahan arvioitu käyttö

	€
Liikuntapaikkarakentaminen	8 333 000
2009 lisätalousarvio	8 333 000
2009 talousarvio	116 082 000
2008 talousarvio	104 065 000
2007 tilinpäätös	100 099 297

91. Nuorisotyö

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Veikkausvoittovaroja kohdennetaan työllisyyttä elvyttäviin ja ylläpitäviin hankkeisiin. Määrärahan lisäys kohdennetaan valtakunnallisiin nuorisokeskuksiin, nuorisotilojen peruskorjaukseen ja rakentamiseen sekä nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen ja verkkomedioiden kehittämiseen.

Lisämäärärahan arvioitu käyttö	€
<i>Nuorten aktiivinen kansalaisuus</i>	
— Valtakunnalliset nuorisokeskukset	900 000
— Nuorisotilojen rakentaminen	1 700 000
— Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, verkkomediat	400 000
Yhteensä	3 000 000
2009 lisätalousarvio	3 000 000
2009 talousarvio	41 789 000
2008 talousarvio	37 483 000
2007 tilinpäätös	35 963 020

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Kala-, riista- ja porotalous

50. Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisesti.

Selvitysosa: Momentilta rahoitettavien tutkimushankkeiden toteuttaminen edellyttää sitä, että määrärahaa voi käyttää myös henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	8 538 000
2008 talousarvio	8 456 000
2007 tilinpäätös	7 194 000

62. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää EU:n komission elinkeinokalatalouden rakenneohjelman vuosien 2000—2006 (EU:n kalatalouden ohja-

uksen rahoitusvälineen KOR) mukaisten tukipäätösten EU:n ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta 600 000 euroa aiheutuu Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelman vuosien 2000—2006 ohjelmakauden tukikelpoisuusajan ja maksatuskauden pidentymisestä 30.6.2009 saakka. Lisäyksestä 300 000 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 300 000 euroa kansallista rahoitusosuutta. Ohjelmakauden 2000—2006 maksatukset eivät kohdistu Kainuun maakunnan alueelle. Lisäksi lisämäärärahasta 200 000 euroa aiheutuu valtion rahoitusosuudesta hoitokalastussaaliin vastaanotto- ja alkukäsittelypisteiden rakentamiskustannuksista Lahden kaupungin Niemen satamaan. Toisen puolen rahoitusosuudesta muodostaa Vesijärvi-säätiön (alueen kunnat ja elinkeinoelämä) oma rahoitus. Rakennushankkeen työllistävä vaikutus on arvioitu rakentamisvaiheessa kahdeksi henkilötyövuodeksi. Hankkeesta on arvioitu syntyvän yksi pysyvä työpaikka sekä välillisiä työllistäviä vaikutuksia kalanjalostusketjun jatkovaiheissa.

2009 lisätalousarvio	800 000
2009 talousarvio	13 878 000
2008 talousarvio	13 635 000
2007 tilinpäätös	13 397 000

50. Vesitalous

31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään uusiin vesihuolto- ja vesistötöihin ja siirtoviemäri- ja yhdysvesijoitohankkeisiin, jotka ovat nopeasti käynnistettävissä.

Lisämäärärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Vesistö- ja vesihuoltohankkeet	Kokonaiskustannusarvio	Valtion osuus	Myönnetty aikaisemmin	Myönnetään
Kouvola—Elimäki—Anjalankoski verkostojen yhdistäminen, Kouvola, Anjalankoski, Elimäki	1 560	720	-	720
Könönkangas—Kaavi—Rajasalmi yhdysvesijohto ja Laukka-ahon ja Kunttalan alueen viemäröinti, Kaavi, Juankoski, Tuusniemi	1 800	720	-	720
Keroputaan—Korholantien runkoviemäri ja yhdysvesijohto, Tornio	1 440	720	-	720
Killinkoski—Virrat—Kukkokangas yhdysvesijohto ja siirtoviemäri, Killinkoski, Virrat	4 080	1 840	-	1 840
Yhteensä	8 880	4 000	-	4 000

Lisämäärärahan avulla työllistetään rakennusaikana välittömästi noin 50 henkilöä ja välillisesti noin 120 henkilöä.

2009 lisätalousarvio	4 000 000
2009 talousarvio	18 258 000
2008 talousarvio	7 763 000
2007 tilinpäätös	5 927 000

60. Metsätalous

42. Valtionapu metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään metsäkeskusten tietojärjestelmiin tehtävistä muutoksista aiheutuviin menoihin, jotka liittyvät tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettuun lakiin (1085/2008)

sekä kestävän metsätalouden rahoituslakiin (544/2007).

2009 lisätalousarvio	150 000
2009 talousarvio	47 518 000
2008 II lisätalousarvio	2 380 000
2008 talousarvio	42 909 000
2007 tilinpäätös	44 173 000

Pääluokka 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

<p>29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 25 633 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu ehdotetuista määrärahamuutoksista sekä vuoden 2009 talousarviossa hyväksytyistä lisäyksistä momenteille 31.10.21 ja 31.10.22.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">25 633 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">327 740 000</td> </tr> <tr> <td>2008 III lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-2 273 000</td> </tr> <tr> <td>2008 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">14 213 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">302 313 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">287 085 225</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	25 633 000	2009 talousarvio	327 740 000	2008 III lisätalousarvio	-2 273 000	2008 II lisätalousarvio	14 213 000	2008 talousarvio	302 313 000	2007 tilinpäätös	287 085 225
2009 lisätalousarvio	25 633 000												
2009 talousarvio	327 740 000												
2008 III lisätalousarvio	-2 273 000												
2008 II lisätalousarvio	14 213 000												
2008 talousarvio	302 313 000												
2007 tilinpäätös	287 085 225												

10. Liikenneverkko

<p>21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 45 556 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahassa on otettu lisäyksenä huomioon 45 800 000 euroa, mikä käytetään siltojen korjauksiin, pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen edellytysten parantamiseen, kevyen liikenteen väylien rakentamiseen ja muihin pienehköihin kohteisiin. Rahoituksella käynnistetään liikennepoliittisen selonteon mukaisen teemapaketin toteuttaminen 35 milj. eurolla. Lisäksi lisämäärärahassa on otettu vähennyksenä huomioon 244 000 euron siirto momentille 32.50.63.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">45 556 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">530 822 000</td> </tr> <tr> <td>2008 III lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 620 000</td> </tr> <tr> <td>2008 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">39 800 000</td> </tr> <tr> <td>2008 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">524 536 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">524 427 000</td> </tr> </table>	2009 lisätalousarvio	45 556 000	2009 talousarvio	530 822 000	2008 III lisätalousarvio	1 620 000	2008 II lisätalousarvio	39 800 000	2008 talousarvio	524 536 000	2007 tilinpäätös	524 427 000
2009 lisätalousarvio	45 556 000												
2009 talousarvio	530 822 000												
2008 III lisätalousarvio	1 620 000												
2008 II lisätalousarvio	39 800 000												
2008 talousarvio	524 536 000												
2007 tilinpäätös	524 427 000												
	<p>22. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 21 500 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha käytetään Kokemäki—Tampere välisen rataosan parantamiseen, Kokkola—Ykspihlajan ratapihatointojen tehostamiseen, Harjavallan ratapihan muutostöihin ja Kotolahden ratapihan perusparantamiseen.</p>												

2009 lisätalousarvio	21 500 000
2009 talousarvio	316 820 000
2008 III lisätalousarvio	6 500 000
2008 II lisätalousarvio	7 800 000
2008 talousarvio	327 820 000
2007 tilinpäätös	305 002 000

78. *Eräät väylähankkeet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 11 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös jäljempänä valtuuskohdassa mainittujen hankkeiden sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtuus

Momentin perustelujen valtuuden kohtaa 2) täydennetään siten, että Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia vuoden 2007 talousarviossa hankkeelle kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti myönnetyn enintään 48,0 milj. euron sijasta enintään 80,0 milj. euron määrästä ja enintään 25,0 milj. euron määrästä hankkeesta vt 14 Savonlinnan keskusta (sis. syväväylän siirto), 1. vaihe. Lisäksi momentin valtuuden kohtaa 2) täydennetään siten, että Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen vt 5 Päiväranta—Vuorela toteuttamiseksi enintään 90 milj. euron määrästä ja hankkeen vt 6 Joensuun kohta toteuttamiseksi enintään 35 milj. euron määrästä.

Momentin perustelujen valtuuden kohtaa 3) täydennetään siten, että Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelujen parantaminen, I-vaiheen jatko toteuttamiseksi enintään 40 milj. euron kokonaiskustannusten arvonlisäverottomasta määrästä. Hankkeen toteuttamiseksi Ratahallintokeskus saa solmia VR-Yhtymä Oy:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan VR-Yhtymä Oy rahoittaa valtiolle kuuluvan ratatyön kustannukset ilman valtion takaisinmaksuvelvollisuutta. Valtio vastaa arvonlisäveron maksamisesta.

Momentin perustelujen valtuuden kohtaa 4) täydennetään siten, että Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen

Porin Mäntyluodon väylän syventäminen toteuttamiseksi enintään 9,2 milj. euron määrästä.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta aiheutuu 1 000 000 euroa kt 51 Kivenlahti—Kirkkonummi tiehankkeen rakentamisesta, 3 000 000 euroa vt 14 Savonlinnan keskusta, 1. vaihe tiehankkeen rakentamisesta, 3 000 000 euroa vt 5 Päiväranta—Vuorela tiehankkeen rakentamisesta, 1 000 000 euroa vt 6 Joensuun kohta tiehankkeen rakentamisesta ja 3 000 000 euroa Porin Mäntyluodon väylän syventämisestä.

Hankkeen kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti kustannusarvion tarkistus aiheutuu yleisestä kustannustason noususta.

Hankkeiden perusteluina esitetään seuraavaa:

Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti. Kantatie 51 on pääväylä Helsingistä länteen Karjaalle ja edelleen valtatie 25 kautta Hankoon. Väli on pääkaupunkiseudun vilkkaimmin liikennöity kaksikaistainen yhteys. Liikennemäärä on Kehä III:n länsipuolella yli 20 000 ajon./vrk ja itäpuolella noin 15 000 ajon./vrk. Erityisesti huipputuntien aikana liikenne on usein ruuhkautunutta ja tielle pääsy liittymissä vaikeaa. Tiesolla on 7 yleisten teiden tasoliittymää ja useita vaarallisia yksityistieliittymiä. Tiesuus on onnettomuusaltis, vuosina 2002—2006 tiesuudella tapahtui 33 henkilövahinko-onnettomuutta, joissa kuoli 6 ja loukkaantui 38 henkilöä. Tien suuntaiset kevyen liikenteen väylät puuttuvat.

Hankkeessa kt 51 parannetaan moottoritieksi Kirkkonummen Munkinmäen eritasoliittymästä nykyisen moottoritien päähän Kivenlahdesa. Hanke sisältää kantatien rakentamisen 2-ajorataiseksi noin 10 km:n osuudelta, kolme uutta eritasoliittymää, Kehä III:n eritasoliittymän parantamisen, kevyen liikenteen järjestelyt, rinnakkaistie- ja yksityistiejärjestelyt, melusuojuukset 3 km:n osuudelle ja yhden viher sillan rakentamisen.

Hankkeen kustannusarvio on 80 milj. euroa (ind. 150). H/K-suhde on 3,2. Hanke toteutetaan STY-urakkana, jossa palvelun tuottajalle

kuuluu suunnittelun ja toteutuksen lisäksi 15 vuoden ylläpito.

Vt 14 Savonlinnan keskusta (sis. syväväylän siirto), 1. vaihe. Valtatie 14 on osa keskisen Suomen poikittaisyyhteyttä valtateiden 5 ja 6 välillä sekä Savonlinnan talousalueen tärkein tieyhteys. Tie kulkee Savonlinnan keskustan läpi katuverkossa. Pääväylien liikennemäärät ovat 14 000—23 000 ajon./vrk. Kesällä Kyrönsalmen sillan avausten aikana autojonot ruuhkauttavat mm. keskustan puoleisen katuverkon. Kaikki raskas liikenne kulkee pääkaduilla, joilla on jyrkkiä mäkiä ja ahtaita risteysyksiä. Liikenneturvallisuus on erittäin huono. Osuudella tapahtuu keskimäärin 15 henkilövahinkoihin johtavaa onnettomuutta vuodessa. Näistä pääosassa on mukana kevyt liikenne. Vesiliikenteen osalta nykyinen Kyrönsalmen syväväylä on Saimaan syväväylästäön vaarallimpia kohtia. Hankkeen 1. vaiheeseen sisältyy tieosuuden itäpäässä toinen silta Kyrönsalmeen, valtatie nelikaistaistaminen välillä Ruislahti—Miekkoniemi (noin 1,7 km) sekä kevyen liikenteen järjestelyjä (mm. 5 alikulukäytävää). Koko hankkeen 2. vaiheen on tarkoitus alkaa 1. vaiheen jälkeen. 1. vaiheen kustannusarvio on 25 milj. euroa. Koko hankkeen (sisältäen Kyrönsalmen syväväylän siirron) kustannusarvio on 130 milj. euroa ja H/K-suhde 2,3.

Vt 5 Päiväranta—Vuorela. Valtatie 5 Kuopion kohdalla on koko maan vilkkaimmin liikennöityjä tieosuuksia. Liikennemäärä on 29 000 ajon./vrk. Tiejakso on häiriöherkkä sekaliikennetie, jonka molemmin puolin on pitkä moottoritieosuus. Kuopio—Iisalmi vesiväylä risteää valtatie kanssa Päivärannassa. Läppäsilta avataan 300—400 kertaa purjehduskaudessa. Sillan koneisto on erittäin huonossa kunnossa. Kevyen liikenteen olosuhteet ovat heikot. Tiejakson onnettomuustiheys on suuri. Vuosina 2000—2005 tiejaksolla tapahtui 17 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Onnettomuudet ja läppäsillan toimivuusongelmat aiheuttavat usein liikennehäiriöitä ja liikenteen ruuhkautumista, jolloin turvallisuusriski on merkittävä. Tiejakso on ainoa yhteys Kuopios-

ta pohjoiseen ja itään ja siten myös lentoasemalle, todellista varareittiä ei ole.

Hankkeessa tiejakso muutetaan moottoriteiksi. Tieosuuden itäpuolelle rakennetaan rinnakkaistie ja kevyen liikenteen väylät. Kuopio—Iisalmi laivaväylä siirretään ja laivaväylän kohdalle rakennetaan korkeat sillat ja radalle 4,5 metrin avattava silta. Nykyiset Päivärannan läppäsillat muutetaan kiinteiksi. Hankkeen yhteydessä parannetaan valtatie 17 liittymiä ja lentokentän maantietä 562.

Hankkeen kustannusarvio on 90 milj. euroa (ind. 150). Hankkeen luonteen vuoksi H/K-suhdetta ei arvioida.

Vt 6 Joensuun kohta. Kehätie Joensuun kohdalla muodostuu valtateista 6 ja 17. Kehätie välittää sekä paikallista että pitkämatkaista liikennettä ja kuuluu TEN-verkkoon. Kehätien liikennemäärä on 10 000—19 900 ajon./vrk. Kehätiellä tapahtui vuosina 2001—2005 11 henkilövahinko-onnettomuutta. Tieosuuden nopeusrajoitus on osalla matkaa turvallisuusyistä 60 km/h. Karjalankadun tasoliittymän kohdalla on turvallisuus- ja sujuvuusongelmia.

Hankkeessa rakennetaan Kehätielle Karjalankadun eritasoliittymä, toinen ajorata, silta Pielisjoen yli toista ajorataa varten sekä parannetaan nykyisiä rampeja. Parannettavan osuuden pituus on noin 5 km.

Hankkeen kustannusarvio on noin 35 milj. euroa (ind. 150) ja H/K-suhde 2,6.

Seinäjäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantaminen, I-vaiheen jatko. Hankkeen jatkorahoitukseen ehdotetaan 40 milj. euron sopimusvaluutta. Rataosan palvelutason parantamisen I-vaiheen 110 milj. euron sopimusvaluutta sisältyi vuoden 2007 talousarvioon. Rataosan nopealla valmistumisella on erityistä merkitystä VR-Yhtymä Oy:n rautatieliikenteelle, minkä vuoksi yhtiön kanssa on valmisteltu sopimusta, jossa yhtiö ottaa kokonaisvastuun tämän hankkeen rahoittamisesta ilman valtion takaisinmaksuvelvollisuutta.

Porin Mäntyluodon väylän syventäminen. Porin seudun teollisuuden investointisuunnitelmien toteutuminen lisää tarvetta nostaa Mäntyluodon sataman väylän ja sataman kulusyvyvyyttä 10 metristä 12 metriin. Valtion

väylän osalta hankkeen kustannusarvio on 9,2 milj. euroa ja hyöty-kustannussuhde (H/K) on 2,1. Hankkeeseen liittyy Porin kaupungin samalla kertaa suorittama investointi, jossa rakennetaan 12 metrin kulkusyvyyinen käännösallas, sataman sisäinen väylä ja uusi 12 metrin laiturit. Kaupungin oman investoinnin suuruus on 22 milj. euroa.

Hanke-erittely

		Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus milj. €	Käytetty milj. €	LTAE 2009 milj. €	Rahoitustarve myöhemmin milj. €
Keskeneräiset ja sopimusvaltuudella aloitetut väylähankkeet						
Tiehankkeet						
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	2013		80,0	1,0	1,0	78,0
Keskeneräiset väylähankkeet yhteensä			80,0	1,0	1,0	78,0
Uudet väylähankkeet						
Tiehankkeet						
Vt 14 Savonlinnan keskusta (sis. syväväylän siirto), 1. vaihe	2011		25,0	-	3,0	22,0
Vt 5 Päiväranta—Vuorela	2013		90,0	-	3,0	87,0
Vt 6 Joensuun kohta	2012		35,0	-	1,0	34,0
Ratahankkeet						
Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantaminen, I-vaiheen jatko, VR-Yhtymä Oy	2010		40,0	-	-	-
Vesiväylähankkeet						
Porin Mäntyluodon väylän syventäminen	2012		9,2	-	3,0	6,2
Uudet väylähankkeet yhteensä			199,2	-	10,0	149,2
Väylähankkeet yhteensä			279,2	1,0	11,0	227,2

2009 lisätalousarvio	11 000 000
2009 talousarvio	354 700 000
2008 III lisätalousarvio	-18 453 000
2008 II lisätalousarvio	6 605 000
2008 talousarvio	381 700 000
2007 tilinpäätös	217 515 421

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2009 lisätalousarvio	-53 000
Momentilta vähennetään 53 000 euroa.	2009 talousarvio	63 175 000
<i>Selvitysosa:</i> Määrärahan vähennys aiheutuu vuoden 2009 talousarviossa hyväksytystä 3 000 000 euron lisäyksestä momentille ja siihen perustuvasta 53 000 euron siirrosta momentille 32.50.63.	2008 III lisätalousarvio	66 000
	2008 talousarvio	58 175 000
	2007 tilinpäätös	53 059 000

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laajakaistahankkeiden avustusten maksamiseen televerkkojen rakentamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n maaseutuohjelmista ja rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Valtuus

Viestintävirasto oikeutetaan solmimaan maakuntaliittojen ja teleyritysten kanssa enintään 66 milj. euron valtionavustuksen määrästä sopimuksia, joilla valtio osallistuu kaupallisesti kannattamattomien televerkkojen rakentamiseen enintään kolmasosalla teleyrityksen kustannuksista ja enintään samalla määrällä kuin maakunnat, kunnat ja EU:n rakennerahastot yhteensä.

Selvitysosa: Valtioneuvosto on asettanut 4.12.2008 tehdyllä periaatepäätöksellä tavoitteeksi, että 31.12.2015 mennessä kaikkialla maassa on kysynnän mukaisesti saatavilla 100 megabitin yhteydet mahdollistava valokuitu- tai kaapeliverkko tai muu ominaisuuksiltaan näihin rinnasteinen verkko, johon liitettävällä enintään kahden kilometrin pituisella

kiinteällä tai langattomalla tilaajayhteydellä ainakin 99 prosenttia vakinaisista asunnoista sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaisista toimipaikoista voidaan käyttää erittäin suuria yhteysnopeuksia vaativia viestintä- ja muita tietoyhteiskunnan palveluita.

Maakuntien liitot arvioivat yhdessä kuntien sekä alueella toimivien teleyritysten ja Viestintäviraston kanssa väestö- ja aluekehityksen huomioon ottaen maakunnan nopeiden yhteyksien kysynnän kehityksen ja yleisen televerkon kehittämistarpeet. Siltä osin kuin vuoden 2015 tavoitetasoa ei saavuteta kaupallisesti, maakuntien liitot laativat suunnitelmat vuoden 2015 tavoitteiden toteuttamiseksi. Viestintävirasto arvioi maakuntien liittojen suunnitelmat. Valtioneuvosto päättää laajakaistatuen jakautumisesta maakuntien kesken. Maakuntien liitot kilpailuttavat suunnitelman toteuttamisen. Viestintävirasto maksaa laajakaistatuen valtion osuuden maakuntien kilpailuttamille teleyrityksille.

Viestintävirastolle arvioidaan aiheutuvan valtion menoja 0,5 milj. euroa vuonna 2009, 10,5 milj. euroa vuonna 2010 ja 11,0 milj. euroa vuosina 2011—2015 vuosittain.

2009 lisätalousarvio	500 000
----------------------	---------

50. Tutkimus

01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2009 lisätalousarvio	3 200 000
Momentille myönnetään lisäystä 3 200 000 euroa.	2009 talousarvio	40 646 000
<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu satelliittimaa-asemainfrastruktuurin kehittämisestä Sodankylässä.	2008 II lisätalousarvio	303 000
	2008 talousarvio	31 422 000
	2007 tilinpäätös	30 453 000

60. Liiketoiminta

40. Avustus Ilmailulaitokselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Oulun lentoaseman matkustajaterminaalin laajentamisinvestoinnin toteuttamiseksi Ilmailulaitoksen tytäryhtiöksi perustettavassa kiinteistöosakeyhtiössä.

Selvitysosa: Oulun lentoaseman matkustajaterminaalin laajentamisinvestointi toteutetaan vuosina 2009—2011 ja sen kustannusarvio on 21 milj. euroa. Ilmailulaitoksen investointiosuus on hankkeessa 9 milj. euroa, TE-keskuksen 4 milj. euroa ja Oulun seutukunnan 2 milj. euroa. Investointi toteutettaisiin Ilmailulaitoksen tytäryhtiöksi muodostettavan kiinteistöosakeyhtiön kautta, johon olisi mahdollista ottaa seutukunta vähemmistöosakkaaksi. Oulun lentoasema on matkustajamääriltään Suomen toiseksi suurin lentoasema. Lentoaseman matkustajaterminaalin laajentamisella kehitetään lentoasemapalveluita ja vauraudutaan lentoliikenteen kasvuun.

2009 lisätalousarvio 6 000 000

89. Ilmailulaitos

2. Investointien enimmäismäärä ja seuraavien varainhoitovuosien investointivaltuudet

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua

menoja vuonna 2009 enintään 136 milj. euroa. Lisäksi Ilmailulaitos saa tehdä vuonna 2009 investointeja koskevia sitoumuksia, joista aiheutuu menoja seuraavina vuosina enintään 329 milj. euroa.

Selvitysosa: Momentin 31.60.40 mukaisesti Ilmailulaitos saa toteuttaa Oulun lentoaseman matkustajaterminaalin 21 milj. euron määräisen laajennusinvestoinnin, joka on tarkoitus rahoittaa 6 milj. euron valtionavustuksella, Ilmailulaitoksen 9 milj. euron osuudella, TE-keskuksen 4 milj. euron osuudella ja Oulun seutukunnan 2 milj. euron osuudella.

Lisäksi Ilmailulaitos saa toteuttaa vuonna 2009 Helsinki—Vantaan lentoaseman korjaustöitä enintään 10 milj. euron määrästä. Menot rahoitetaan pienentämällä Ilmailulaitoksen tulotusvaatimusta vuoden 2009 voitosta.

Ilmailulaitoksen vuoden 2009 investointivaltuus ehdotetaan muutettavaksi enintään 120 milj. eurosta enintään 136 milj. euroon. Lisäksi Ilmailulaitos saisi tehdä vuonna 2009 investointeja koskevia sitoumuksia, joista aiheutuu menoja seuraavina vuosina enintään 320 milj. euron sijasta enintään 329 milj. euron määräästä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	—

Pääluokka 32 TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Innovaatiopolitiikka

20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 208 057 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden 10 000 000 euron lisäyksellä on tarkoitus turvata tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan jatkuvuutta ja tasoa nykyisessä taloustilanteessa.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 2 000 000 euroa vuonna 2009, 4 500 000 euroa vuonna 2010, 2 500 000 euroa vuonna 2011 ja 1 000 000 euroa vuonna 2012.

2009 lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	194 250 000
2008 talousarvio	180 696 000
2007 tilinpäätös	144 179 801

40. Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että avustuksia saa myöntää myös Euroopan yhteisön komission yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EY800/2008) mukaisesti tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan väli­littömästi liittyvään koulutukseen.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 250 518 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 2 000 000 euron ja valtuuden kertaluonteisella 10 000 000 euron lisäyksellä on tarkoitus turvata tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan jatkuvuutta ja tasoa nykyisessä taloustilanteessa.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 2 000 000 euroa vuonna 2009, 4 500 000 euroa vuonna 2010, 2 500 000 euroa vuonna 2011 ja 1 000 000 euroa vuonna 2012.

2009 lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	189 350 000
2008 III lisätalousarvio	-1 000 000
2008 II lisätalousarvio	-2 500 000
2008 talousarvio	171 157 000
2007 tilinpäätös	154 882 939

41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu pienille yrityksille niiden talouden kriisiytymisvaiheessa tarkoitettujen tilapäisen neuvontapalvelun toteuttamisesta.

2009 lisätalousarvio	200 000
2009 talousarvio	42 642 000
2008 talousarvio	37 472 000
2007 tilinpäätös	35 872 000

83. *Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2009 uusia lainoja saa myöntää enintään 93 728 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden 5 000 000 euron lisäyksellä on tarkoitus turvata tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan jatkuvuutta ja tasoa nykyisessä tilanteessa.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 2 000 000 euroa vuonna 2009, 2 000 000 euroa vuonna 2010 ja 1 000 000 euroa vuonna 2011.

2009 lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	75 032 000
2008 talousarvio	74 891 000
2007 tilinpäätös	65 565 330

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

01. *Työvoima- ja elinkeinokeskusten ja työvoimatoimistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu muutosturvan laajentamisesta.

2009 lisätalousarvio	1 200 000
2009 talousarvio	242 818 000
2008 II lisätalousarvio	5 333 000
2008 talousarvio	234 004 000
2007 tilinpäätös	225 497 000

42. *Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu tappiokorvausmenojen kasvusta.

2009 lisätalousarvio	15 000 000
2009 talousarvio	29 108 000
2008 talousarvio	33 213 000
2007 tilinpäätös	27 043 070

51. *Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 22 000 000 euroa.

Valtuus. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa julkisten työvoimapalvelujen ja niitä täydentävien palvelujen hankinnasta aiheutua valtiolle Kainuun hallintokokeilun piiriin kuuluvia työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintoja lukuun ottamatta menoja vuoden 2009 jälkeen enintään 105 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 7 000 000 euroa aiheutuu muutosturvan laajentamisesta, 10 000 000 euroa työvoimapolitiittisen koulutuksen lisäämisestä ja 5 000 000 euroa starttirahan käytön lisäämisestä. Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) muuttamisesta siten, että muutosturvaa laajennetaan.

Myöntämisvaltuuden kertaluonteinen lisäys 3 600 000 eurolla aiheutuu työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintaan käytettävän määrärahan lisäyksestä. Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimien määrärahaa on tarkoitus käyttää mahdollisuuksien mukaan tarvittaessa etupainotteisesti. Määrärahoja on tarkoitus arvioida myöhemmin vuoden aikana. Myöntä-

misvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 3 000 000 euroa vuonna 2010 ja 600 000 euroa vuonna 2011.

2009 lisätalousarvio	22 000 000
2009 talousarvio	477 440 000
2008 III lisätalousarvio	-15 000 000
2008 II lisätalousarvio	16 895 000
2008 talousarvio	554 422 000
2007 tilinpäätös	490 806 770

64. *Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa Kainuun hallintokokeilualuetta lukuun ottamatta tehdä enintään 21 400 000 euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin.

Selvitysosa: Määrärahan 1 500 000 euron ja myöntämisvaltuuden 5 000 000 euron lisäys aiheutuu heikentyvästä talous- ja työllisyyskehityksestä. Rahoituksen lisäyksellä pyritään tukemaan ja vauhdittamaan investointi- ja rakennushankkeita työllisyyttä edistävällä tavalla. Lisävaltuudella rahoitettavien investointien rakennusaikaiset työllisyysvaikutukset ovat arviolta 220 henkilötyövuotta.

Työllisyysperusteisten investointien myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 1 500 000 euroa vuonna 2009, 2 000 000 euroa vuonna 2010 ja 1 500 000 euroa vuonna 2011.

2009 lisätalousarvio	1 500 000
2009 talousarvio	21 320 000
2008 III lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	29 755 000
2007 tilinpäätös	22 748 290

80. *Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälle-
rahoitustoimintaan (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 250 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että lainoista enintään 2 000 000 000 euroa vastaava määrä voidaan myöntää Yhdysvaltain dollareina laskettuna nostopäivän kurssiin.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että valtio voi myöntää lainoja Suomen Vientiluotto Oy:lle viennin jälle-
rahoitustoimintaan yhteensä enintään 3 000 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys 1 250 000 000 eurolla ja valtuuden lisäys 2 500 000 000 eurolla aiheutuu tarpeesta täydentää rahoitusmarkkinoiden toimintaa talousarviossa käyttöön otetulla väliaikaisella viennin jälle-
rahoituksella enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vientihankkeiden ns. jälle-
rahoitusmallissa Suomen Vientiluotto Oy jälle-
rahoittaa koti- ja ulkomaisen luottotai rahoituslaitoksen suomalaisen pääomata-
varavientiin järjestämiä ostajaluottoja OECD-
ehdoin. Jälle-
rahoitus on tarkoitettu toteuttaa Suomen Vientiluotto Oy:lle myönnettyillä lainoilla. Tarkoituksena on myöntää jo myönnetyn 500 000 000 euron lisäksi lainoja Suomen Vientiluotto Oy:lle 30.6.2009 mennessä enintään 1 000 000 000 eurolla. Lainojen korkoehdot valmistellaan ottaen huomioon rahoitusmarkkinoiden kehitys ja kilpailevien vientiluottolaitosten noudattama korkopolitiikka. Lainan maksatus tapahtuisi samassa aikataulussa kuin Suomen Vientiluotto Oy:n myöntämä jälle-
rahoitus. Jälle-
rahoitus myönnettäisiin vain hankkeille, joille on myönnetty vientitakuu. Tarkoituksena on, että vientitakuulla katettavan rahoitusosuuden enimmäismäärä rajattaisiin 90 %:iin rahoitettavasta määrästä tai enintään Finnvera Oyj:n takuukatetta vastaavaan määrään. Tarkoituksena on lisäksi, että Suomen Vientiluotto Oy myöntäisi jälle-
rahoitusta vain tilanteissa, joissa vientihanke saattaisi merkittävästi vaikeutua sen vuoksi, että markkinoilla ei ole saatavissa rahoitusta kilpailukykyisin ehdoin. Lisäksi edellytetään, että jälle-
rahoituksen saava pankki täyttää riittävät vakavaraisuutta ja taloudellista toimintakykyä koskevat vaatimukset.

2009 lisätalousarvio	1 250 000 000
2009 talousarvio	250 000 000

88. *Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Teollisuussijoitus Oy:n toiminnan yleinen tavoite on oman pääoman -ehtoisen rahoituksen ja pääomalojen kohdistaminen yritysrahoituksen ongelmalualueisiin, erityisesti kasvu- ja kansainvälistymisvaiheen yrityksiin.

Tarkoituksena on perustaa välttämättömien toimiala- ja rakennejärjestelyjen edistämiseksi Suomen Teollisuussijoitus Oy:n yhteyteen rahasto, joka valtioneuvoston vahvistamin pe-

rustein sijoittaisi elinkelpoisiin, mutta yleisen suhdannetilanteen vuoksi tilapäisiin vaikeuksiin joutuneisiin pk-yrityksiin ja lisäksi edistäisi välttämättömiä toimiala- ja rakennejärjestelyjä. Tarkoituksena on, että rahaston tekemissä sijoituksissa olisi hankekohtaisesti vähintään 50 %:n osuus yksityistä pääomaa. Tarkoituksena on, että perustettavan rahaston, kansassijoittajien ja omistajien sijoituksilla sekä kohdeyhtiön rahoituksen ja nykyisten vastuiden järjestelyllä varmistettaisiin yhtiön toiminnan jatko suhdannetilanteen yli.

2009 lisätalousarvio	100 000 000
2009 talousarvio	50 000 000
2007 tilinpäätös	15 000 000

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. *Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 500 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön päätösten mukaisesti kuluttajien taloudenhallintaa lisäävien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu talous- ja velkaneuvonnan tarpeen kasvusta. Talous- ja velkaneuvonnan resurssitilannetta parannetaan lisäämällä avustajien määrää ja huolehtimalla neuvojien jaksamisesta muun muassa tilapäisjärjestelyin. Kuluttaji-

en oman talouden hoitamisen tietämystä ja osaamista lisätään viranomaisten, järjestöjen ja velkojatarhojen yhteistyönä. Näin taataan talous- ja velkaneuvojille mahdollisuus keskittyä varsinaiseen velkaneuvontaan ja velkajärjestelyjen/-sovintojen aikaansaamiseen. Kuluttajien taloudenhallintaa lisäävien toimenpiteiden toteuttamiseen käytetään enintään 1 000 000 euroa.

2009 lisätalousarvio	1 500 000
2009 talousarvio	4 611 000
2008 talousarvio	4 611 000
2007 tilinpäätös	4 661 000

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

63. *Kainuun kehittämisraha* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 497 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksessä on otettu huomioon 4 200 000 euroa Tönölsalmen sillan peruskorjaukseen ja Ristijärven sekä Hyrynsalmen pieniin liikennehankkeisiin sekä 244 000 euroa siirtona momentilta

31.10.21 tienpidon menojen lisäyksenä ja 53 000 euroa siirtona momentilta 31.30.63 joukkoliikennepalveluiden ostojen lisäyksenä.

2009 lisätalousarvio	4 497 000
2009 talousarvio	53 650 000
2008 III lisätalousarvio	7 000 000
2008 II lisätalousarvio	4 948 000
2008 talousarvio	46 010 000
2007 tilinpäätös	50 158 000

64. EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 514 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että momentin myöntämisvaltuudesta 15 200 000 euroa ja määrärahasta 12 842 000 euroa kohdistuu Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti Kainuun maakuntaan.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 323 165 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 65 430 000 euron lisäyksestä 42 000 000 euroa aiheutuu ohjelmakauden 2000—2006 rakennerahasto-ohjelmista purkautuneiden ja purkautuviksi arvioitujen myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnista ja 23 430 000 euroa ohjelmakauden 2007—2013 EU:n rakennerahasto-ohjelmien myöntämisvaltuuden budjetoinnin aikaistamisesta siten, että kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen ohjelmien vuoden 2009 rahoituskehystä korotetaan 10 %. Myöntämisvaltuuden lisäyksestä 1 266 000 euroa ja määrärahan lisäyksestä 190 000 euroa kohdistuu Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti Kainuun maakuntaan.

Purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnilla varmistetaan ohjelmakauden 2000—2006 toteutumista. EU:n säännösten mukaisesti vuonna 2009 on vielä mahdollista tehdä ohjelmakauden 2000—2006 rakennerahasto-ohjelmien sitoumuksia ja maksatuksia. EU:n rakennerahasto-ohjelmien myöntämisvaltuuden budjetoinnin aikaistami-

sella tehostetaan ohjelmien toimeenpanoa ja vastataan taloudellisen kehityksen haasteisiin. Aikaistaminen ei lisää ohjelmakauden 2007—2013 myöntämisvaltuuden kokonaismäärää, koska lisäys vähennetään kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen ohjelmien vuoden 2013 rahoituskehystä.

Myöntämisvaltuuden 23 430 000 euron lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 3 514 000 euroa vuonna 2009, 4 686 000 euroa vuonna 2010, 8 202 000 euroa vuonna 2011 ja 7 028 000 euroa vuonna 2012.

2009 lisätalousarvio	3 514 000
2009 talousarvio	233 972 000
2008 II lisätalousarvio	-28 000 000
2008 talousarvio	112 116 000
2007 tilinpäätös	1 243 227

65. Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 017 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että momentin myöntämisvaltuudesta 10 406 000 euroa kohdistuu Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti Kainuun maakuntaan.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 270 836 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 35 567 000 euron lisäyksestä 15 450 000 euroa aiheutuu ohjelmakauden 2000—2006 rakennerahasto-ohjelmista purkautuneiden ja purkautuviksi arvioitujen myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnista ja 20 117 000 euroa ohjelmakauden 2007—2013 EU:n rakennerahasto-ohjelmien myöntämisvaltuuden budjetoinnin aikaistamisesta siten, että kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen ohjelmien vuoden 2009 rahoituskehystä korotetaan 10 %. Myöntämisvaltuuden lisäyksestä 912 000 euroa kohdistuu Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti Kainuun maakuntaan.

Purkautuneiden myöntämismennojen uudelleen budjetoinnilla varmistetaan ohjelmakauden 2000—2006 toteutumista. EU:n säännösten mukaisesti vuonna 2009 on vielä mahdollista tehdä ohjelmakauden 2000—2006 rakennerahasto-ohjelmien sitoumuksia ja maksatuksia. EU:n rakennerahasto-ohjelmien myöntämismennojen budjetoinnin aikaistamisella tehostetaan ohjelmien toimeenpanoa ja vastataan taloudellisen kehityksen haasteisiin. Aikaistaminen ei lisää ohjelmakauden 2007—2013 myöntämismennojen kokonaismäärää, koska lisäys vähennetään kilpailukyky- ja työ-

lisyystavoitteen ohjelmien vuoden 2013 rahoituskehyksestä.

Myöntämismennojen 20 117 000 euron lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 3 017 000 euroa vuonna 2009, 4 023 000 euroa vuonna 2010, 7 010 000 euroa vuonna 2011 ja 6 067 000 euroa vuonna 2012.

2009 lisätalousarvio	3 017 000
2009 talousarvio	205 128 000
2008 II lisätalousarvio	-22 000 000
2008 talousarvio	89 043 000
2007 tilinpäätös	1 034 695

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 tukea saa myöntää enintään 68 100 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys 8 000 000 euroa on tarkoitus käyttää nopeasti liikkeelle lähteviin ja työllisyyttä parantaviin uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta edistäviin hankkeisiin, jotka samalla tukevat Pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteita.

Myöntämismennojen lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 2 000 000 euroa vuonna 2009, 4 000 000 euroa vuonna 2010 ja 2 000 000 euroa vuonna 2011.

2009 lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	47 800 000
2008 III lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	30 600 000
2007 tilinpäätös	24 381 014

42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus. Vuonna 2009 voidaan tehdä sitoumuksia enintään 1 000 000 euron arvosta avustuksen myöntämiseksi Utsjoen sähköosuuskunnan ja Inergia Oy:n sähköverkkoliiketoimintojen yhdistämisen johdosta perustettavalle yhtiölle Utsjoen alueelle tehtävistä sähköverkon korvausinvestoinneista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Pohjois-Lapin sähköhuollon varmistamiseksi on tarkoitus tukea Utsjoen alueella tehtäviä sähköverkon korvausinvestointeja. Avustuksella luodaan edellytykset laajemman sähköverkkoyhtiön syntymiseksi ja varmistetaan Utsjoen sähköhuolto keskeisellä tavalla siten, että sähkön siirtohinnat pysyvät kohtuullisina.

Valtuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan menoja 150 000 euroa vuosittain vuosina 2012—2017 ja 100 000 euroa vuonna 2018.

2009 lisätalousarvio	—
----------------------	---

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisätarve aiheutuu Lääkealan keskuksen perustamiseen liittyvistä ministeriön erilaisista selvitystehtävistä ja konsulttipalvelujen ostamisesta. Tarkoitukseen on vuonna 2008 osoitettu 120 000 euroa.

2009 lisätalousarvio	300 000
2009 talousarvio	39 584 000
2008 III lisätalousarvio	300 000
2008 II lisätalousarvio	1 000 000
2008 talousarvio	38 763 000
2007 tilinpäätös	36 316 000

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin päätösosan toisen kappaleen kohta 4) muutetaan seuraavaksi:

4) sairaaloiden yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	488 000
2008 II lisätalousarvio	1 314 000
2008 talousarvio	718 000
2007 tilinpäätös	718 000

05. Valtion koulukotien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin päätösosan toisen kappaleen kohta 7) muutetaan seuraavaksi:

7) koulukotien yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	559 000
2008 II lisätalousarvio	484 000
2008 talousarvio	603 000
2007 tilinpäätös	603 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus

26. Valtion korvaus Kansaneläkelaitokselle vammaisten tulkkipalvelujen siirron valmistelukustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 479 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Kansaneläkelaitokselle tulkkipalvelujen siirrosta aiheutuviin kustannuksiin, jotka syntyvät tarvittavan tietojärjestelmän rakentamisesta.

Selvitysosa: Lain kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta (169/2007) mukaan vaikeavammaisten tulkkipalvelut siirretään kunnilta valtion rahoitusvastuulle ja Kansaneläkelaitoksen hoidettaviksi 1.1.2010 lukien. Tulkkipalvelujen korvausten käsittelyä varten Kansaneläkelaitos rakentaa uuden tietojärjestelmän. Korvaus tulkkipalvelujen järjestämiseen on tarkoitus vuonna 2010 maksaa mo-

mentilta 33.60.37 ja tulkkipalvelujen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat toimintamenot maksetaan momentilta 33.10.28.

2009 lisätalousarvio	1 479 000
----------------------	-----------

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 33 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu työttömyysarvion muutoksesta.

2009 lisätalousarvio	33 000 000
2009 talousarvio	454 000 000
2008 talousarvio	441 000 000
2007 tilinpäätös	427 683 913

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 88 500 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan tarvetta lisää 93 000 000 eurolla työttömyysarvion muuttuminen. Määrärahan tarvetta vähentää 4 500 000 eurolla työvoimakoulutuksen hankinnan lisääntyminen.

2009 lisätalousarvio	88 500 000
2009 talousarvio	503 000 000
2008 III lisätalousarvio	-7 000 000
2008 II lisätalousarvio	-9 000 000
2008 talousarvio	452 000 000
2007 tilinpäätös	459 500 000

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan tarvetta lisää työttömyysarvion muuttuminen.

2009 lisätalousarvio	25 000 000
2009 talousarvio	91 000 000
2008 talousarvio	62 000 000
2007 tilinpäätös	48 137 800

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 134 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu työttömyysarvion muutoksesta.

2009 lisätalousarvio	134 000 000
2009 talousarvio	744 000 000
2008 III lisätalousarvio	-28 000 000
2008 II lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	699 500 000
2007 tilinpäätös	672 281 210

54. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)	2009 lisätalousarvio	10 000 000
	2009 talousarvio	140 000 000
	2008 II lisätalousarvio	9 000 000
Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.	2008 talousarvio	141 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Määrärahan lisäystarve aiheutuu työvoimakoulutuksen hankinnan lisäämisestä.	2007 tilinpäätös	127 169 942

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	sien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 12 800 000 euroa.	
Päätösoosan kolmas kappale korvataan kappaleella: Kansaneläkelaitos saa käyttää Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 91 700 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, kuntoutuslaitosten perusrasparannuksiin ja käyttöavustuksiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 12 800 000 euroa.		
	<i>Selvitysosa:</i> Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.	
	2009 lisätalousarvio	—
	2009 talousarvio	1 237 500 000
	2008 II lisätalousarvio	—
	2008 talousarvio	1 175 000 000
	2007 tilinpäätös	1 128 408 918

40. Eläkkeet

51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	
Momentin päätösoosan toinen kappale muutetaan seuraavaksi: Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 §:n, 135 a §:n ja sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 41 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.	Momentille myönnetään lisäystä 13 000 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.	<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu vakuutusmaksutuottoarvion alenemisesta ja avoimia maksuja koskevan arvion kohtoisesta.	
2009 lisätalousarvio	—	
2009 talousarvio	497 000 000	
2008 talousarvio	471 700 000	
2007 tilinpäätös	447 300 000	
	2009 lisätalousarvio	13 000 000
	2009 talousarvio	109 000 000
	2008 III lisätalousarvio	-9 000 000
	2008 talousarvio	79 000 000
	2007 tilinpäätös	38 500 000

60. Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 402 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 15 000 000 euroa aiheutuu etuusmenoarvion muutoksesta ja 387 000 000 euroa työnantajan kansaneläkemaksun alentamisesta 0,8 prosenttiyksiköllä suhteessa palkkaan ja vastaavasta valtion rahoitusosuuden lisääntymisestä 1.4.2009 alkaen. Hallitus antaa lisätalousarvio-

esitykseen liittyvän esityksen kansaneläkemaksun alentamista koskevaksi lainsäädännöksi.

2009 lisätalousarvio	402 000 000
2009 talousarvio	2 265 000 000
2008 III lisätalousarvio	-20 000 000
2008 talousarvio	2 305 600 000
2007 tilinpäätös	1 875 773 689

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lopullisten vuoden 2009 valtionosuuksien laskennassa käytettävien tilastotietojen aiheuttamista muutoksista valtionosuuksien määräytymistekijöihin.

2009 lisätalousarvio	1 300 000
2009 talousarvio	5 570 013 000
2008 talousarvio	5 075 497 000
2007 tilinpäätös	4 310 175 432

31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 020 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 9 000 000 euroa aiheutuu sosiaali- ja terveydenhuollon perustamishankkeisiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) mukaisesti myönnettävien valtionavustuksien maksami-

sesta osana julkisen rakentamisen elvyttämistä. Perustamishankkeisiin myönnettävä valtionavustus kohdistetaan vuonna 2009 aloitettaviin päiväkotien ja vanhainkotien peruskorjauksiin. Lisämäärärahan tarpeesta 1 020 000 euroa aiheutuu valtiolle virheellisesti liikaa palautetuista valtakunnallisen kansallisen terveydenhuollon hankkeen vuoden 2005 määrärahoista.

2009 lisätalousarvio	10 020 000
2009 talousarvio	29 100 000
2008 talousarvio	24 800 000
2007 tilinpäätös	44 500 000

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu työttömyysarvion muutoksesta.

2009 lisätalousarvio	6 000 000
2009 talousarvio	225 000 000
2008 III lisätalousarvio	12 000 000
2008 talousarvio	211 000 000
2007 tilinpäätös	202 029 523

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

70. *Ympäristövahinkojen torjunta-alusten hankinta ja peruskorjaus* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merivoimien käytössä olevan öljyntorjunta-alus Hallin peruskorjaukseen.

Selvitysosa: Vuonna 1987 rakennetun Hallin peruskorjaus pidentää sen käyttöikää arviolta 15—20 vuotta.

Hallin peruskorjaus on kiireellinen, jotta se olisi täydessä öljyntorjuntavalmiudessa vuonna 2010. Öljyntorjunta-alus Hylkeen käyttö on rajoitettua vuonna 2010, koska sen miehistöä kuormittavat sen tilalle tulevan merivoimien uuden monitoimialuksen valmistumiseen liittyvät tehtävät.

Hallin telakointi kestäisi arvioiden mukaan kuusi kuukautta, peruskorjauksen työllistävä vaikutus olisi 20 henkilötyövuotta.

Hallin peruskorjauksen menoihin haetaan korvausta öljysuojarahastosta.

2009 lisätalousarvio	7 000 000
2008 II lisätalousarvio	2 000 000
2008 talousarvio	23 000 000
2007 tilinpäätös	23 000 000

77. *Ympäristötyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Valtuus

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2009 jälkeen aiheutuva määrärahan tarve on enintään 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Eduskunta nosti talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä momentin määrärahaa 11 000 000 eurosta 14 450 000 euroon ja uusiin hankkeisiin sitoutumista koskevaa valtuutta 1 700 000 eurosta 7 000 000 euroon. Määrärahan lisäys mahdollistaa useiden uusien hankkeiden aloittamisen ja niiden myöhempien vuosien maksatuksia vastaavaa valtuutta on tarpeen lisätä 1 000 000 eurolla eli nostaa valtuus 7 000 000 eurosta 8 000 000 euroon.

Lisämäärärahashankkeilla toteuttavien hankkeiden välittömäksi työllisyysvaikutukseksi arvioidaan 40 henkilötyövuotta. Hankkeilla on lisäksi välillisiä työllisyysvaikutuksia rakennustarvikkeiden ja laitteiden tuotannossa.

Lisämäärärahan arvioitu käyttö

Työkohde	Työn	Valtion	Myönnetty 1 000 €	Myönnetään €
	kokonais- kustannusarvio 1 000 €	osuus edellisestä 1 000 €		
1. Uudet kohteet				
Iiksenvaaran—Ketunpesän runkoviemärit, Joensuu	1 250	500	-	500 000
Kustavin—Lokalahden—Uudenkaupungin siirtoviemäri ja yhdysvesijohto	3 300	1 150	-	1 150 000
Finbyn—Pjelaxin siirtoviemäri ja yhdys- vesijohto, Närpiö	880	350	-	350 000
Uudet hankkeet yhteensä	5 430	2 000	-	2 000 000

2009 lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	14 450 000
2008 I lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	14 200 000
2007 tilinpäätös	11 000 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

*01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuk-
sen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa merkitä osakkeita perustettavista yhtiöistä, jotka muodostavat rakennetun ympäristön strategisen huippuosaamisen keskittymän (RYM-SHOK).

Selvitysosa: Rakennetun ympäristön toimialalle on tarkoitus perustaa strategisen huippuosaamisen keskittymän tueksi yhtiöitä, joiden tehtävänä on organisoida, koordinoida ja hallinnoida toimialan strategista tutkimus-yhteistyötä ja liiketoimintaa palvelevaa tutkimusyhteistyötä ja näiden vaatimaa rahoitusta sekä huolehtia tutkimustoiminnan tulosten hyväksikäyttöä koskevien periaatteiden noudattamisesta. Asumisen ja rahoitus- ja kehittämiskeskukseen on tarkoitus merkitä yhtiöstä osakkeita 25 000 eurolla.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	4 857 000
2008 II lisätalousarvio	33 000
2008 talousarvio	4 935 000
2007 tilinpäätös	4 668 000

56. Suhdanneluonteiset avustukset asunto-osake- ja vuokrataloyhtiöiden korjauksiin (arvionmääräraha)

Momentille myönnetään 37 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää suhdanneluonteisista avustuksista eräiden asuinrakennusten korjauksiin annetun lain mukaisiin avustuksiin. Avustusta ei myönnetä samaan hankkeeseen, jolle myönnetään korjaus- tai energia-avustusta momentilta 35.20.55.

Valtuus

Vuonna 2009 saa avustuksia myöntää yhteensä enintään 125 000 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen määräaikaiseksi laiksi suhdanneluonteis-

ta avustuksista eräiden asuinrakennusten korjauksiin. Avustuksilla vauhditetaan korjaustoimintaa tilanteessa, jossa rakennustoiminnan suhdannehuipun päättymisen ja kansainvälisen finanssikriisin yhteisvaikutus on johtamassa talonrakennustoiminnan määrän poikkeuksellisen rajuun supistumiseen. Avustuksia myönnetään hankkeille, joiden rakennustyöt aloitetaan 1.2.—31.12.2009.

Avustuskohteissa arvioidaan työllistyvän yhteensä 17 000 henkilöä työvuoden ajan, mistä noin puolet välittömästi työmaalla.

Vuonna 2009 myönnettävistä avustuksista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 68 000 000 euroa vuonna 2010 ja 20 000 000 euroa vuonna 2011.

2009 lisätalousarvio 37 000 000

*60. Siirto valtion asuntorahastoon
Korkotukilainat ja valtiontakaukset*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia lainoja, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) mukaisia omakotikorkotukilainoja, asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain (205/1996) mukaisia perusparannuslainoja sekä korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoille vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi annetun

lain mukaisia lainoja korkotukilainoiksi yhteensä enintään 1 170 000 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoille vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi. Määräaikainen laki on tarpeen rakennusalan elvyttämiseksi tilanteessa, jossa rakennustoiminnan suhdannehuipun päättymisen ja kansainvälisen finanssikriisin yhteisvaikutus on johtamassa talonrakennustoiminnan poikkeuksellisen rajuun supistumiseen. Uudella lailla täydennettäisiin nykyistä korkotukijärjestelmää ja kannustettaisiin myös uusia omistajatahoja vuokra-asuntotuotantoon. Ehdotetulla 250 milj. euron lisävaltuudella arvioidaan voitavan tukea noin 2 000 uuden asunnon rakentamista, jonka työllisyysvaikutus on arviolta 4 000 henkilötyövuotta. Työllistämistoimet ovat välttämättömiä, jotta voidaan turvata rakennusalan osaavan työvoiman ja toimivien yritysten säilyminen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	—
2008 III lisätalousarvio	—
2008 II lisätalousarvio	—
2008 talousarvio	—
2007 tilinpäätös	—